

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

LVII

Gegužė — May 10, 1972 Nr. 37

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VOKIETIJOS PARLAMENTAS AKLIGATYJE

V. Vokietijos parlamentą (Bundestagą) sudaro 518 atstovų. Iš jų 22 atstovai yra siunčiami į parlamentą V. Berlyno. Jie turi teisę balsuoti, bet jų balsai neturi sprendžiamosios galios. Taigi, visus Vokietijos reikalus sprendžia 496 atstovai.

Iki šiol parlamente sudarė daugumą socialdemokratai ir liberalai (FDP). Į parlamentą buvo išrinkta 237 socialdemokratų ir 31 liberalų atstovai. Tačiau, per porą supuse metų, socialdemokratų ir liberalų atstovų skaičius taip sumažėjo, kad jie atsidūrė aklagatvyje ir nebepuolė daugumos. Kodėl taip atsitiko? Svarbiausia priežastis, kad socialdemokratai ir liberalai žūt būtų nusistatę praversti savo Rytų politiką, kuri priešingai vokiečių tautos interesams. Daugelis liberalų dėl šios užsienio politikos pasitraukė iš FDP frakcijos ir partijos. Pirmasis pavyzdį davė buvęs partijos vadas E. Mende. Juo pasekė Starke ir Zoglmann. Šiomis dienomis partiją paliko W. Helms, Baronas K. Kuehlmannstumm ir Kienbaum yra pasitraukimo stadijoje. Taigi, negausi liberalų partija neteko 6 atstovų parlamente. Socialdemokratų mažiau perbėgo, tačiau vienas iš jų Hupka yra labai vertingas, nes jis turi nemažos (taikos) vokiečių pabėgėlių, kurių yra milijonai. Be jo dar du: Seume ir Schulz, berlyniečiai atstovai, pasitraukė iš socialdemokratų. Tuo būdu šiuo metu socialdemokratai ir liberalai beruri 247 atstovus.

Šiomis dienomis parlamente vyko labai svarbios diskusijos dėl biudžeto. Krikščionys demokratai diskusijų metu pasiūlė parlamentui išreikšti Brandto vyriausybei konstruktyvų nepasitikėjimą ir išrinkti naują kanceliariu R. Barzelį. Atrodo, kad šiam žygiui jie buvo pasiruošę ir tikri dėl laimėjimo Kuehlmannstumm ir Biernbaum viešai sakosi, kad jie balsavo už Barzelį. Taigi, sudaro įspūdį, kad iš krikščionių demokratų vienas ar du nebalsavo už savo šefą. Barzelis gavo 247 balsus, nesurinko absoliutinės daugumos -- 249 balsų -- ir pralaimėjo.

Tačiau socialdemokratų ir liberalų džiaugsmas dėl laimėjimo buvo labai trumpas, nes kitą dieną parlamente krikščionys demokratai pasiūlė atvesti biudžetą kanceliarijos pozicijai. Kartu jie pareikalavo, kad balsavimas būtų personalinis. Balsavimo rezultatai socialdemokratams ir liberalams buvo netikėti: 247 už ir 247 prieš, vienas su silaiki, o Kienbaum nuo balsavimo pasišalino. Tai pirmas koalicionų pralaimėjimas parlamente, kuris parodė, kad absoliutinės daugumos nebepuolė nei W. Brandtas.

Kitą savaitę parlamentas numato svarstyti valstybės biudžetą trečiuoju ir Rytų sutarčių ratifikavimą antruoju ir trečiuoju skaitymu. Reikia tikėtis, kad Rytų sutarčių ratifikavimas vargiai pasiseks, nes Kuehlmannstumm yra pareiškęs, kad jis balsuos prieš, o tik po to pasitrauks iš partijos ir parlamento. Dėl kanceliarijos šios susilaikė. Taigi, krikščionys demokratai, kurie yra priešingi Rytų sutarčių ratifikavimui, greičiausia sudarys 248 balsus prieš, W. Brandtas tikisi iš krikščionių demokratų susilaukti balsų, bet labai abejojina.

Galimas dalykas, kad W. Brandtas, prametęs nesėkmę dėl Rytų sutarčių ratifikavimo ir biudžeto nepriėmimo, sudarys sąlygas dabartiniam parlamentui paleisti ir naujiems rinkimams paskelbti. Atrodo, kad partijos labai to nori, bet kitos išeities nėra, jei norima remtis ne mažuma, bet visos tautos valia. Vokiečių spauda, komentuodama pastaruosius įvykius parla-

ITAMPA DIDĖJA

VIETNAMO UVERTIŪRA PRIEŠ SUSITIKIMĄ MASKVOJE.

— AVIACIJOS IR LAIVYNO KONCENTRACIJA.

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tolsta nuo savo tiekimo bazių, juo jam darosi sunkiau. Iš kitos pusės, jei karas turėtų sustoti už kelių savaičių, kas dabar laimėta, laimėta visam laikui. Su tokia priešlaide lengviau suprasti komunistų veržlumą.

Kita rizika būtų tokia, kad komunistų laimėjimo Vietname švietsoje prezidentas atsikvėlytų vyktyti Maskvą. Ir jei sovietams svarbu, kad ta viršūnių konferencija įvyktų, jos neįvykimas būtų jiems smūgis. O jei taip, jie gali paspausti Hanojų, kad tas nusileistų. Bet ar iš tikro sovietams svarbu, kad viršūnių konferencija įvyktų? Dėl to galima abejojti, mes jau čia minėjome Stewart Alsono samprotavimus, kad ji jiems nelabai reikalinga. Pagaliau Hanojus dabar statydamas viską ant vienos kortos nelabai rūpinasi tolimesne Maskvos laikysena. Būdamas strateginiai labai svarbioje vietoje, jis visad galės žaisti Maskvos, Pekino, Washingtono, greitai laiku gal net ir Tokio, interesų priešingumu ir iš to laimėti.

Žodžiu, situacija yra tokia neaiški, kad daugumas komentatorių šiuo laiku bijo plačiau palies ti Vietnamo temą: įvykiai gali aplenkti kiekvieną oreitiską samprotavimą.

"Ar galės Pietų vietnamiečiai vieni atsilauki ti prieš šiauriečius" -- buvo svarstoma prieš dabartinę invaziją į Pietus. Ekspertai teigė, kad taip. Nebent -- padarė rezervą vienas iš jų -- šiauriečiai pasirodytų esą prūsai, opietiečiai... italai. Taip ir atsitiko. Invazijai prasidėjus, pietiečiai pasirodė mažiau kovingi. Karininkai pametė galvas, o kareiviai pradėjo bėgti. Žinia, tai nebuvo visuotinas reiškinys, tačiau tokių atsitikimų buvo ir jie demoralizavo. Ekspertai aiškina, kad Quang Tri miestas galėjo būti išlaikytas,

bet vietoje to P. Vietnamo 3-čios divizijos vadovas brig. gen. Vu Van Giai nutarė, kad jam su štabu reikia pasitraukti paliekant karių masę savo likimui. Generolas dabar pakeistas, tačiau divizijos neliko.

Toji trečia divizija, tiesa, nebuvo viena geriausių. Ji buvo suorganizuota palyginti neseniai suaugoti demilitarizuotą zoną, per kurią puolimo nebuvo laukiama, nes tai būtų neformalaus susitarimo sulaužymas. Bet komunistai puolė ir... laimėjo. Ekspertai aiškina, kad puolimas iš Šiaurės nėra pagrindinis -- jis tik šalutinis, turįs tikslą neleisti susiorientuoti kur laukti pagrindinio smūgio. Kai Saigonas išmėtyt savo jėgas po visą Pietų Vietnamą, komunistai gali pulti patį Saigoną. Kitas jų tikslas gali būti perkirsti pietinį Vietnamą į dvi dalis. Jei tas jiems pasisektų Saigono kariuomenei būtų labai sunku juos išstumti iš užimtų pozicijų. Jei jau nenori gintis tai kaip juos priversipul ti?

Nuotaikos Saigono armijoje nereikia, kad kariai pritartų komunistams. Jie nepereina, bent didesnė masė, į komunistų pusę. Jie nuo jų bėga, tikėdamiesi, kad juos išgelbėti turi... amerikiečiai.

Akivaizdoje tokios buklės atrodo, kad jei šiandien komunistai staiga pasiūlytų paleisti visus savo turimus amerikiečius nelaisvius už bombardavimo sustabdymą ir amerikiečiai jį priimtų, jie galėtų tikėtis greito išgalėjimo visame Pietų Vietname. Prezidentui Nixonui tokį pasiūlymą dėl vidaus politinių sumetimų būtų labai sunku atmesti. Tokia prielaida paaiškina, kodėl amerikiečiai vėl nutraukė vadinas derybas Paryžiuje. Žinia, tokiam pasiūlymui nereikia oficialaus susitikimo prie derybų stalo, jis gali būti padarytas kitais būdais.

(Nukelta į 2 psl.)

LIETUVIŲ MOTERŲ KLUBŲ FEDERACIJAI 25 METAI

Balandžio 29 dieną, iškilmingame Plazos viešbutyje New Yorke, LMKF kaitienės, paminėjo 25 metų savo veiklos sukaktį, o sekančią dieną ten pat įvyko lietuvių klubų atstovų suvažiavimas, darbo posėdžiai, ilgamei pirmininkei V. Leskai tienei iš New Yorko išvykstant nuolatiniam apsigyvenimui į Santa Barbara, Calif., išrinkta nauja vadovybė.

Iškilmingas minėjimas buvo pradėtas tėvo L. Andriekaus invokacija. Sol. S. Valiukienė su giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus. Šios judrios lietuvių moterų organizacijos pirmininkė V. Leskai tie nei apibūdino per 25 metus veiklos nueitą kelią bei atliktus darbus ir pastangas įvairiais Lietuvą liečiančiais klausimais. O tų darbų būtatikrai daug, galima prirašyti visą studiją.

Šiuo metu LMKF-jai turi 10 klubų JAV-se, 5 Vokietijoje, kurių atstovė E. Lutz specialiai atvykusi dalyvavo suvažiavime. Be to, Federacija turi savo atstoves ir kituose kraštuose: V. Lozoraitienė -- Romoj, Italijoje, V. Siliūnienė -- Pietų Amerikoje Kolumbijoje, E. Jurkienė -- Kanadoje, J. Baublienė -- Londone, Anglijoje, E. Daunienė ir E. Jonaitienė Australijoje.

JAV-se klubų pirmininkės yra: J. Augaitytė Philadelphiaj, P. Ivašauskienė New Yorke, I. Keraitienė Patersone, N.J. K. Leonaitienė Chicagoje. Suvažiavime ją atstovavo Z. Juškevičienė. K. Marijošienė Hartforde, R. Penkiūnienė Washingtono, E. Valiukienė Bostone, E. Vebrienė New Havene, D. Venclauskaitė Waterburyje ir I. Žemaitaitienė Stamforde, Conn.

LMKF minėjimo garbės viešnia buvo Mrs. Kermit V. Haugan, President - elect General Federation of Women's Clubs. Savo atsilankymu moteris pagerbė Generalinis konsulas A. Simutis, VLIKo pirmininkas dr. K. Valiūnas ir LLK

pirm. V. Sidzikauskas su ponionimis, kurie tarė sveikinimo žodžius bei linkėjimus iškeldami LMKF reikšmę, jų įnašą bei talką Lietuvos laisvinimo veiksmų darbams. Taip pat sveikino Pabaltijo Moterų Tarybos pirmininkė ir estų, latvių, ukrainiečių ir jugoslavų moterų klubų bei kitų organizacijų atstovės. Akademijai sumaniai vadovavo tautiniais drabužiais pasipuošusi Regina Žymantaitė, kuri perskaitė ir visą eilę gautų sveikinimų raštų. Jų tarpe šiltais žodžiais sveikino prezidentienė ponion P. Nixon, viceprezidentė Agnew žmona, gubernatoriaus N. Rockefeller žmona ir senatorius Buckley. Sveikintus atsiuntė Diplomatinis Šefas S. Lozoraitis, Lietuvos Atstovas J. K. Jeckas, Garbės gen. konsulas J. Žmuidzinis, B. Novickienė, Jasaitienė ir kiti.

Generalinis konsulas A. Simutis sveikinimo žodyje išdavė Federacijos pirmininkės V. Leskai tienės pasilptį, kad jai suėjo 70 metų amžiaus, todėl kartu su organizacija mininčia 25 m. sukaktį daug dėmesio buvo skirta ir jos ilgamei pirmininkei abiem progom ir įteikta ne viena puokštė gėlių.

Po akademijos pertraukos metu buvo apžiūrėta dr. M. Žukauskienės gintarų paroda, kurių buvo daugybė ir labai įvairių. Priešpiečiuose dalyvavo netoli šimto asmenų. Pagrindine kalbėtoja buvo garbės viešnia GFWC išrinkta prezidentė Mrs. Kermit V. Haugan, savo ilgoj kalboj nušvietusi visą tos milijoninės organizacijos 82 metų nuosistieigimo istoriją, daugiausia liečiančią jos buvusias prezidentes -- pirmininkes. Po to svečiai buvo supažindinti su lietuvių moterų klubų pirmininkėmis.

Malonu buvo gėrėtis J. Matulaitienės tautinių šokių grupe, kuri jauntavišku entuziazmu, grožiu ir energija atliko keletą šokių, kurių interpretacija itin pasižymi nepaprastai puikiai išstudijuota mo kykla.

LMKF-jos suvažiavimas faktinai prasidėjo jau 28 dieną, kada atvyksiai garbės viešniai iš Washingtono, Federacijos vicepirmininkė A. Kazickienė suruošė puikų priėmimą.

Tenka pripažinti, kad lietuvių moterų plačios apimties organizacija visai pelnytai atšventė savo veiklos 25 metų sukaktį, betgi suvažiavę atstovės ir svečiai buvo labai nustebinti, kad Lietuvių Moterų Klubų Federacija per 25 metus užmiršo lietuviškai ir visą minėjamą pravedė angliškai. Net ir visa progra-

(Nukelta į 2 psl.)

Pokalbis artėjančios tautinių šokių šventės temomis. Iš kairės: JAV LB centro valdybos pirmininkas Vytautas Volertas, IV Tautinių šokių šventės meno vadovė Genovaitė Breichmanienė ir JAV LB centro valdybos vicepirmininkas kultūriniais reikalais Aleksas Vaškelis.

Alg. Tolvydis

ATENTATAS PRIEŠ DIDŽIUOSIUS (18)

ANGLAI MAŽIAU ŽINOJO
UŽ VOKIEČIUS...

Štai ką hipnotizuotojas Jean-Jacques Beguin pasakoja apie savo susitikimą su SS vyriausiuoju vadu.

Himmleris sėdėjo savo kabinete už stalo, ir du SS karininkai uniformoje, kurių jis nepažinojo, stovėjo šalia. Vienas jų davė ženklą atsistoti ir pasiūlė cigara. Paskui pradėjo klausinėti apie jo praeitį ir karjerą. Kada Beguin išvardino keliolika žymių asmenų, kurių akivaizdoje demonstravo savo meną, Himmleris linktelėjo galva patenkintas. Karininkas paklausė ar jis žydas. Beguin atsakęs tiesą, kad jo motina buvo žydė. Karininkas norėjo nutraukti apklausinėjimą, bet Himmleris davė ženklą tęsti.

Apklausinėjimą baigus, Reichsfuehreris prabilo:

-- Jūs esate prancūzas ir žydas. Mes nesitikime, kad jūs būtumėte nacionaliosocializmo čempionas. Bet šį kartą jūs

mums dirbsite ne dėl pinigų ar garbės, bet savo paties gyvybės. Jei sutiksite su mumis kooperuotis, mes leisime išvykti į neutralų kraštą. Jūs žinote, be abejo, kad mano valdžioje yra teisė duoti tokį leidimą.

Beguin užtikrino, kad tai žino ir Himmleris turįs teisę daryti ką nori. Į tai Himmleris tik nusišypsojo.

Beguin kabinete buvo jau dešimt minučių ir galvojo, kad jį pasirinko dėl to, kad tuojau atspėjo, kad žmogus apie kurį Himmleris galvoja yra Mussolini. Jis pabrėžė nesąs šarlatanais ir negalįs pasakyti kur yra Dučė, bet jei užhipnotizuotų tą, kuris nenori to pasakyti, galėtų sužinoti. Atrodė, kad Himmleris buvo patenkintas tokiu atvirumu, bet nebuvo pilnai patenkintas. Beguin pats suprato, jei Himmleris turi tokį asmenį, kuris žino Mussolini slėptuvę, tai turi ir visas priemones priversti tai pasakyti.

Himmleris jau ruošėsi Beguin išsiųsti iš kabineto, kai šis, galvodamas kad tai reikėtų grąžinimą koncentracijos stovyklon, o gal būtų ir dujų kameron, pastebėjo:

-- Aišku, jei man surastumėte tikrą mediumą, aš galėčiau surasti bet ką.

Himmleris pagalvojo valandėlę ir pasakė, kad apie tai pasikalbės vėliau. Kaip tik dėl to, jis vėl jį išsikvietė.

Himmleris norėjo žinoti, ką Beguin norėjo pasakyti sakdamas "tikrą mediumą". Beguin jam paaiškino. Siužetas buvo matyti pažįstamas, nes Himmleris linkčiojo galva pritardamas aiškinimui. Paskui jis įsakė užmiršti Mussolini kuriam momentui ir atsakyti iškeltą klausimą:

-- Kokie asmenys ruošiasi susitikti? Pasakykite kada ir kur įvyks jų susitikimas?

Antrame pasimatyme Beguin naudojo panašią taktiką kaip ir pirmame. Priešingai savo draugams, jis nesisakė esąs visąžinantis. Jis ėmėsi už savo profesijos rimtai, ir kai suprato, kad Himmleris šitame klausime siek tiek nusimano, savo atsakymuose laikėsi arčiau realybės ribų.

-- Atsakyti į tokio pobūdžio klausimą neįmanoma, -- pasakė jis. -- Kad atidengus smulkmenas įvykio, reikia turėti kai kurių duomenų. Negalima astrologo prašyti su daryti horoskopą, nedavus jam asmens gimimo datos.

Reichsfuehreris priitarė. Matyt jis nusimano, kad Himmleris šitame klausime siek tiek astrologijoje.

Beguin pajuto, kad išbandymas baigiasi ir Himmleris pasiruošęs baigti pasikalbėjimą, nors ir buvo jį sužavėtas. Beguin žinojo, kad lošia savo gyvenimo korta. Jei Himmleris jį išsiųs, tai reikės grąžinti

mą į koncentracijos stovyklą.

-- Aišku, -- pasakė Beguin, -- jei tam tikrose sąlygose aš pats galėsiu surasti kas tie asmenys.

Himmleris susidomėjo ir paklausė:

-- Kokios sąlygose? -- Jei aš galėčiau kalbėti su kuo nors, kuris žino ir su kuriuo aš užmegsiu mąstymo kontaktą, -- pasakė Beguin.

Himmleris nenorėjo jokiu būdu leisti hipnotizuojamas, bet sutiko jei jis nori, leisti skaityti jo mintis.

Besikalbėdamas su Himmleriu, Beguin visą laiką galvojo kas galėjo būti tie paslaptingi asmenys, kurie SS vadui yra tiek svarbūs. Tai negalėjo būti jo draugai ar sąjungininkai, nes tada nebūtų slapto susitikimo. Reiškia, tai vidaus ar išorės priešai. Jei Himmleris norėjo gauti smulkmenų apie konspiratorių slapta susitikimą, jis, Beguin, niekad negalėtų atspėti kas jie tokie.

Bet jis neturėjo pralaimėti ir viską statė ant vienos kortos. Jis paprašė Himmlerį susikoncentruoti kelias minutes ties tais asmenimis, kurių vardus norėjo žinoti ir pasakyti kitiems kambaryje, kad nutiltų.

Pirmasis vardas kurį jam šovė galvon, tai buvo prancūzas, kuris buvo vokiečių priešas nr. 1, o jam išsilaisvinimo viltis. Jis palaukė keletą sekundžių, kad padarius didesnį efektą, paskui palengva kiek drebančiu balsu pasakė: "De Gaulle". Himmleris krūptelėjo.

Beguin 20 metų vertėsi hipnotizuotojo profesija ir mokėjo daryti išvadas iš mažiausios klausovo reakcijos. Jis pagalvojo, kad smogė teisingai.

Himmlerio siurprizas buvo natūralus. De Gaulle nebuvo tas asmuo ku-

rio veiklą norėjo sužinoti bet beveik. Prieš kelias dienas dar jis buvo "Ilgo šuolio" operacijos taikiniu ir tik paskutinėmis dienomis laikinai paliktas nuošaly.

Blogumas buvo tai, kad Beguin galvojo kaip prancūzas. Vienu momentu jis manė, kad de Gaulle ruošiasi susitikti su prancūzų rezistencijos vadais. Bet kas jie tokie ir kur? Laimei jis nieko nežinojo apie juos ir laimė, kad vienas SS karininkų, pasisukęs į Himmlerį, pasakė: "Bet jis juk prancūzas!"

Protingumas kartais mažai pasitarnauja, kai pilnu protu negalvojama. Bet šį kartą buvo išimtis. Beguin tuoj suprato ką norėjo karininkas pasakyti. Kadangi jis prancūzas, tai aišku jis pagalvojo apie de Gaulle. Vadinas, kiti nebuvo prancūzai.

De Gaulle galėjo susitikti su bet kuo, amerikiečių ir rusų generolais. Šį kartą Beguin buvo išgelbėtas, dėl stokos informacijų. Jei de Gaulle turėjo susitikti su žemesnio rango asmenimis, jis yra žuvęs, nes nė vieno nepažinojo.

-- Churchillis, -- pasakė jis primerkęs akis, atidžiai stebėdamas Himmlerį. To užteko, kad suprastų teisingai paaiškinti. Bet kas dar turi susitikti? Jis buvo girdėjęs, kad Churchillis su sitinkas su Rooseveltu. Kas dar turėtų būti šį kartą ir kuo užbaigti sąrašą?

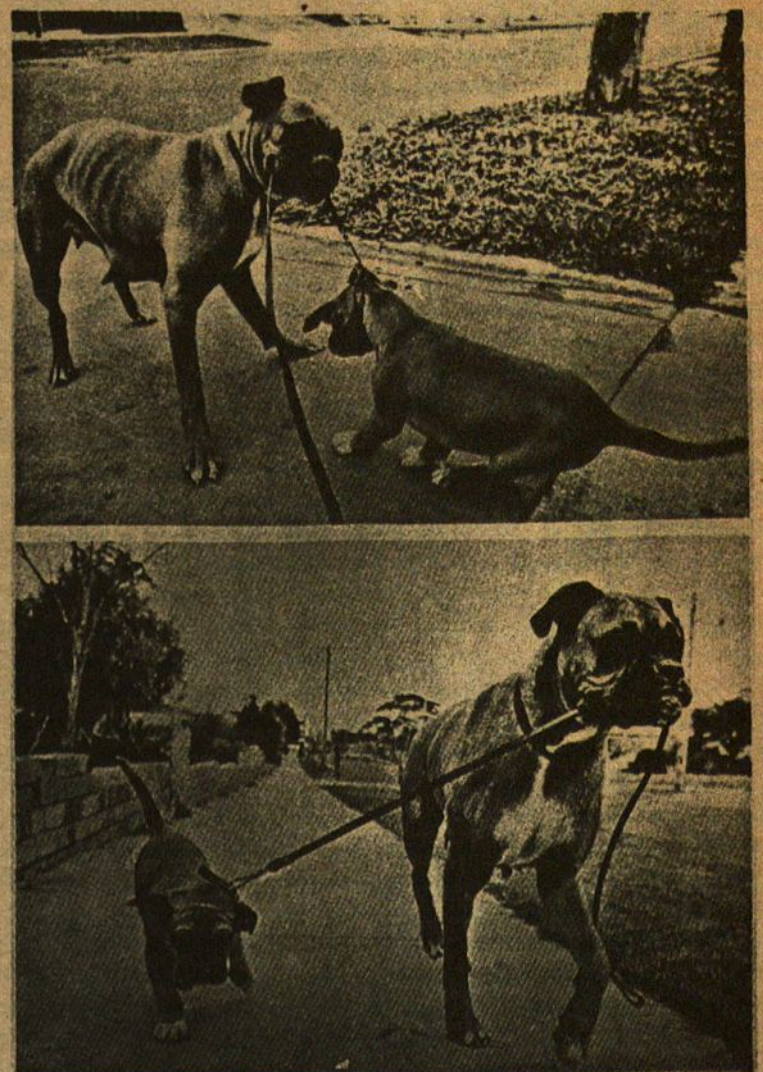
Kada jis pamatė Himmlerio veidą atsileidžiant, jis nusprendė, kad turi tęsti žaidimą.

-- Rooseveltas, -- pasakė tvirtu balsu užtikrintai.

Himmleris pasižiūrėjo į abu karininkus lyg norėtų ploti už pasisekimą. Beguin galvojo, kad laimėjo ir jau baigta, bet Himmleris jį pasižiūrėjo klausiančiai. Tas jam sukėlė nerimą ir kad laimėjus laiką, jis kreipėsi į karininką vertėją:

-- Pasakykite Reichsfuehreriui, jei jis galvos apie ką kitą, aš nieko negalėsiu padaryti.

Jei seansas būtų pasibaigęs, vokiečiai būtų pa-

"Neklaūžada" grąžinamas atgal namo...

sakę, bet priešingai kambarį išviespatavo tyla.

Dabar Beguin žinojo, kad turi sąrašą tęsti. Ir kai jis pasakė "Stalinas", Himmleris pašoko nuo kėdės ir sušuko "bravo!"

Po to jis pakėlė dešinę ranką naciškam saljutui.

Beguinui buvo paaiškinta, kad jis nebus grąžintas stovyklon, bet pasiūlytas gestapo žinioje. Jam davė patogų kambarį, aišku su geležiniais grotais, ir paliko kelias dienas ramybėje, stengiantis surasti jam gerą mediumą. Bet Beguin nelaukė pabaigos ir rugpjūčio 23 pabėgo iš kambario. SS saugojęs jį naktį taip susižavėjo jo šposais, kad Beguin jį užhipnotizavo. Persirengęs SS rūbais pasiekė Šveicariją, o iš ten susisiekė su prancūzų rezistentais, kurie painformavo Londoną, kad iš Vokietijos išsilaisvinęs prancūzas atnešė informaciją, kad vokiečiai labai rimtai susirūpinę būsimu Stalino, Churchillio ir Rooseveltų susitikimu. Bet anglų žvalgybos tai nedomino. Anglų žvalgyba, dar mažiau už vokiečius, žinojo apie šį susitikimą.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ MOTERŲ
KLUBŲ...

(Atkelta iš 1 psl.)

ma atspausdinta vien angliškų tekstų. Kaip minėta, jų klubai yra ir kituose ne angliškai kalbančiuose kraštuose, iš kurių net kelios atstovės dalyvavo ir žinoma nesuprato nei 4 valandas užtruktų kalbų nei programoje neišskaitė apie ką kalbama. Teko patirti, jog akademijs dalyvavo bene 5 svetimos atstovės ir visas šimtas prie jų turėjo prisitaikyti. Quo vadis? Juk visuomet atsiranda vienas kitas svetimtatis svečias mūsų iškilmingesniuose rengimuose, bet jam kas nors vienas paaiškina, supažindina apie ką kalbama. Išeitų, kad išeivijoje lietuvių kalba nebereikalinga.

Sekančią dieną į naują

LMKF-jos valdybą išrinktos šios ponios: dr. M. Kregždienė, I. Banaitienė, V. Čecetienė, Klivečienė, Naokaitė-Čekienė, Samatienė, Skobekienė, Legeckienė ir S. Valiukienė. E. Č.

ROCHESTER

JUNGTINIS CHORŲ
KONCERTAS

Hamiltono Lietuvių parapijos choras draugė su Rochesterio LB choru, gegužės 20 dieną 8 val. vak. Šv. Jurgio parapijos salėje, 545 Hudson Ave., Rochester, N.Y. ruošia šaunų pavasario koncertą. Jiems pakaitomis vadovaus dirigentai: J. Adomaitis ir A. Paulionis. Šis, gausus gražaus jaunimo, jungtinis choras su solistu L. Januška, balandžio 15 d., koncertavo Kanadoje, su dideliu pasisekimu bei vietos visuomenės gausiu atsilankymu.

Rochesterio LB choro valdyba tikisi, kad šių dviejų chorų bendradarbiavimas ir jų nenuilstamas darbas lietuviškos dainos plotmėje, bus tinkamai įvertintas ir mūsų plačiosios visuomenės. Remkime mes juos! ... O savo gausiu atsilankymu atitinkamai pagerbsime bei paskatinsime juos dirbti ir puoselėti lietuvišką dainą dar toliau. Nes tik jie ir gyvina bei skaidrina mūsų gyvenimą išeivijoje, su gražia ir taip miela visiems prie širdies -- lietuviška daina.

Po programos seks ant-ra linksmoji dalis su šokiais, geru orkestru, abiem barais ir "atsigalvinimais".

Tad visi į koncertą! Rengėjai

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
TOOL & DIE MAKER
Must have experience in the cutting dies and in injection plastic molds. Permanent work. Good opportunity. Apply call or write
YODER MANUFACTURING CO.
1823 E. 17 St., P. O. BOX 67
LITTLE ROCK, ARKANSAS 72203 (37-42)

WANTED AT ONCE
TOOL AND DIEMAKERS
JOURNEYMAN
For small sheet metal stamping plant with small to medium size dies. Progressive die experience desired.
SHARON MANUFACTURING CO.
7325 DOUGLAS RD.
LAMBERTVILLE, MICH.
An Equal Opportunity Employer (37-43)

MUMS REIKIA DAR 385
PRENUMERATORIŲ!

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų -- \$6.50.

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorių ir atsiuntęs pinigus, gauna dovanų knygą.

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA ISEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŲA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAMIS PRASANT • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

POLITINFORMATORIAI IR AGITKOLEKTYVAI

Išėjimo lietuvių abso- rezoliucijos. Žmonės
liučiai nesuvokia šio provokuojami išžadėti
straipsnio pavadinimo dirbti laisvalaikį. Lais-
prasmės. Ir dėlto išei- valaikis reiškia savo
vijos lietuvių yra laimin- darbo valandų auka vals-
gas. Jam netenka dalyvau- tybei. Už laisvalaikį ne-
ti politinformatorių ir apmokama. Laisvalaikis
agitkolektyvų praktikoje dirbamas baigus savo aš-
ir būti trinamam jų gir- tonių valandų darbo dien-
nomis. Daug laisvų ir na. Tarp vyriausiųjų ragin-
grazių valandų išėjimo tojų skamba rusiškos pa-
lietuvių gali skirti savo vardės. Lietuvos komu-
asmeniškams reika- nistų partijos centro ko-
lams ir neakvoti tą va- miteto propagandos ir
landų bendravimui su agi- agitacijos skyriaus sek-
politinformatoriais ir agi- toriaus vedėju yra A. Pi-
kolektyvais. ričkin, o Lietuvos kom-
Politininformatoriai ir partijos centro komiteto
agitkolektyvai skirti nuo- propagandos ir agitaci-
latinei sovietinio piliečio jos skyriaus instruktore
indoktrinacijai, smege- A. Kotova.

nyų plovimui ir įtikini- Agitkolektyvas apibū-
mui, kad kiekvienas pri- dinamas kaip "idėjinio
valas aukoti komunizmo politinio auklėjimo gran-
statybai. dis". Agitkolektyvai yra
Agitatorius kasdieną visuose gamybiniuose ko-
būna tarp jų, su kuriais lektivyuose ir įstaigose.
jis bendrauja ir kuriems Agitkolektyvų vis dar pri-
turi poveikį, -- tvirtina trūksta ir vis dar sten-
tarybinis propagandinis giamasi tirštinti jų tink-
leidinys (Laikas ir Įvy- lą. Politinformatoriai
kiai, Nr. 1), o politinfor- nuolatos rodo mitinguo-
matorius, specializuo- se, agitkolektyvų nariai
damasis atskiroje srity- malasi greta dirbančių-
je, tik periodiškai susi- jų ir seka jų darbą, jų
tinka su ūriuo nors ko- šnektas ir nuotaikas.

lektivyvu. Jis informuoja Viskas tai vadinama
kolektyvą aktualiomis te- "politinio darbo organi-
momis. zacija". Į tą "politinį dar-
bą" stambiu nuošimčiu
Išėjimo lietuvių tikrai įsirižia ir ateistinė pro-
baugina tarybinio leidi- paganda.

nio prasitarimas, kad Statybos, transporto,
"agitatorius kasdieną bū- melioracijos žinybose,
na tarp jų, su kuriais jis kaip rašo leidinys, žmo-
bendrauja". Tai žiauri nių išsilavinimo lygis že-
sovietinio gyvenimo tik- mesnis (nežinia sukuotą
rovė. Agitatorius labai lygį lygina?) todėl reko-

mentuojama į tų darbu- Ar išėjimo lietuvių
tojų kolektyvus įvesti dau- pilnai išsąmonina tuos
giau agitatorių. Mat šių baisius sovietinio reži-
žinybų darbuotojai nėra mo užkulisius?
aktyvūs lankyti masinius
indoktrinacinius mitin-
gus. Agitatoriai gi, as-
meniškai šliedamiesi
prie darbininkų veikiau
skleis indoktrinaciją.
Kopartijos propagan-
dos ir agitacijos skyrius
visados nutaria dar la-
biau stiprinti agitkolek-
tyvų ir politinformatorių
darbą, niekad neranda ri-
bos, visad siekia daugin-
ti savo plačiai infiltruo-
tus tarp darbo žmonių
agitatorius-šnipus.

Agitatorius kasdieną būna tarp jų, su kuriais jis bendrauja". Tai žiauri sovietinio gyvenimo tikrovė. Agitatorius labai daug. Vien švenčionių rajone yra 463 agitatoriai. Agitkolektyvams vadovauja komunistai. 72 nuošimčiai agitatorių taip pat kopartijos nariai. Šis, partinei ištikimybei klusnus aparatas budriai seka dirbtuves, kolūkių, mokyklas, kitas įstaigas. Šis aparatas veržiasi į žmones bet kuria proga: ar derliaus nuėmimas, ar įmonės ketvirčių ir pusmečių gamybiniai planai, ar socialistiniai išpareigojimai. Kiekvienas partijos krus-
telėjimas provokuoja poli-
tininformatorius ir agi-
telktyvus šaukti žmo-
nes į mitingus, asmeni-
škai kvieisti į soclenkty-
nes, net rodyti didesnio
išdirbio pavyzdžius! Šios
nelemtos institucijos yra
botagas partijos kum-
tyje ir perveriančios ta-
rybinį pilietį akys.

rezoliucijos. Žmonės
provokuojami išžadėti
dirbti laisvalaikį. Lais-
valaikis reiškia savo
darbo valandų auka vals-
tybei. Už laisvalaikį ne-
apmokama. Laisvalaikis
dirbamas baigus savo aš-
tonių valandų darbo dien-
na.

Tarp vyriausiųjų ragin-
tojų skamba rusiškos pa-
vardės. Lietuvos komu-
nistų partijos centro ko-
miteto propagandos ir agi-
agitacijos skyriaus sek-
toriaus vedėju yra A. Pi-
ričkin, o Lietuvos kom-
partijos centro komiteto
propagandos ir agitaci-
jos skyriaus instruktore
A. Kotova.

Agitkolektyvas apibū-
dinamas kaip "idėjinio
politinio auklėjimo gran-
dis". Agitkolektyvai yra
visuose gamybiniuose ko-
lektivyuose ir įstaigose.
Agitkolektyvų vis dar pri-
trūksta ir vis dar sten-
giamasi tirštinti jų tink-
lą. Politinformatoriai
nuolatos rodo mitinguo-
se, agitkolektyvų nariai
malasi greta dirbančių-
jų ir seka jų darbą, jų
šnektas ir nuotaikas.

Viskas tai vadinama
"politinio darbo organi-
zacija". Į tą "politinį dar-
bą" stambiu nuošimčiu
įsirižia ir ateistinė pro-
paganda.

Statybos, transporto,
melioracijos žinybose,
kaip rašo leidinys, žmo-
nių išsilavinimo lygis že-
mesnis (nežinia sukuotą
lygį lygina?) todėl reko-

DIRVOS NOVELĖS 1972 KONKURSAS

TEMA. Autoriams suteikiama neribojama teisė novelės
temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

ILGIS. Novelės ilgis neribojamas.

LAIKAS. Paskutinė rankraščiui įteikti data: 1972 metų
birželio 15 d.

ADRESAS RANKRAŠČIAMS SIŪSTI: Dirva, Novelės
Konkursas, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio
44103.

PARUOŠIMAS. Konkursui siunčiami rankraščiai būtina
privalo būti paruošti rašomąja mašinėle ir pasirašo-
mi slapyvardžiu. Tas pats slapyvardis užrašomas ant
pridedamo voko, kuriame užlipinamas raštelis su
autorius tikrąja pavarde, adresu ir telefono nume-
riu. Vokas nebus atidarytas, jeigu ant jo bus pažy-
mėta: nelaimejus -- neatplėšti.

SĄLYGOS. Laimėjusiam autoriui bus įteikta 500 dole-
rių premija. Konkurso skelbėjas turi teisę premi-
juotąją novelę be papildomo atlyginimo spausdinti
Dirvoje atskiru leidiniu ar novelių rinkinyje. Auto-
rius gali premijuotąją novelę spausdinti antruoju
leidimu.

NEPREMIJUOTIEJI RANKRAŠČIAI grąžinami jų au-
toriams arba paliekami naudotis konkurso skelbėjui
atskirai sutartomis sąlygomis.

JURY KOMISIJA paprasta balsų dauguma sprendžia, kas
premijuotina ir kas rekomenduotina spausdinti. Jeigu
komisija nuspręstų, kad nė viena jai pateikta novelė
nepremijuotina, premija tais metais neskiriama ir
perkeliama į ateinančius metus.

Mecenatas -- SIMAS KAŠELIONIS.

IŠ PRAEITIES ŠEŠELIŲ... 1948 m. Augsdorf prie Daimoldo buv. lietuvių gimnazijos taryba. Pir-
moje eilėje sėdi: Br. Paplėnienė, Vl. Būblys, J. Skirmuntienė, direktorius prel. Ig. Starkus, S. Vaitke-
vičius, K. Jankūnas, V. Puškorius. Antroje eilėje: kun. Radvinauskas, V. Andriūšis, V. Čizauskas, Vl.
Skirmuntas ir Binkevičius.

SKAITINIAI MŪSŲ MOKYKLOSE

Gintarės Ivaškienės
laiškas (Draugo bal. 22
d.) naudingas nuogu atvi-
rumu. Ji bando nugrįžti
J. Jasiučio straipsnį
(Draugo sausio 3 d.) ir
karštai propaguoja nau-
dotis mūsų mokyklose
knygomis iš okupuotos
Lietuvos. Net siekia kon-
kretų planą: Švietimo ta-
ryba paruošia sąrašą, pa-
gal kurį knygėlės užsa-
komos dideliais kiekiais,
tai -- "labai padėtų sei-
moms... Palengvintų dar-
bą ir mokytojams, nes
klasėje visi mokiniai ga-

mentuojama į tų darbu-
tojų kolektyvus įvesti dau-
giau agitatorių. Mat šių
žinybų darbuotojai nėra
aktyvūs lankyti masinius
indoktrinacinius mitin-
gus. Agitatoriai gi, as-
meniškai šliedamiesi
prie darbininkų veikiau
skleis indoktrinaciją.

Kopartijos propagan-
dos ir agitacijos skyrius
visados nutaria dar la-
biau stiprinti agitkolek-
tyvų ir politinformatorių
darbą, niekad neranda ri-
bos, visad siekia daugin-
ti savo plačiai infiltruo-
tus tarp darbo žmonių
agitatorius-šnipus.

Ar išėjimo lietuvių
pilnai išsąmonina tuos
baisius sovietinio reži-
mo užkulisius?

lėtų tokią pačią knygelę
skaityti". Sykiu G. Iv.
vėje mūsų išleidžiamas
knygas vaikams -- turinį
ir formą. Betgi vis tiek
dar pagiria Stancikaitės
ilustracijas ir Salezie-
čių leidinius. Esą "jei čia
išleidžiamas vaikų kny-
gas perkame tik todėl,
kad negalime gauti geres-
nių... tai tikrai menka
garbė mūsų rašytojams!
Mėginimas apsaugoti
juos nuo sveikos konku-
rencijos iš Lietuvos..."
ir t.t. Maždaug pusė G.
Iv. laiško skirta peikti
mūsiškėms knygelėms ir
jų autoriams, leidėjams
bei piešėjams. O dabarti-
nį mūsų nusistatymą sa-
vam jaunimui ugdyti ven-
giant naudotis bolševikų
partijos teikiamomis
mokslo ir kultūros prie-
monėmis, ji išsismagu-
si net pavadina "antruo-
ju spaudos draudimu" ir
daro išvadą, kad tuo būdu
"vykdome didelius kalin-
timą ir prieš vaikus ir
čionykščius rašyto-
jus"...

Graudu ir gaila, kad
šiaip neblogai rašingos
G. Iv. nuovoka apie mūsų
jaunimo tautinį ugdymą
tokia sekli ir klaidinga.
O apie lietuviškos spau-
dos draudimą -- net dia-
metraliai priešinga fak-
tams. Juk kaip anuomet
caro valdžia draudė tau-
tinę spaudą mums, ją
slaptai ir dideliais pa-
voais turėjome gabentis
iš Prūsų ar Amerikos,
taip ir dabar bolševikai
-- tik daug griežčiau! --
neleidžia į Lietuvą lais-
vos mūsų spaudos! Gi
štai G. Iv. bando mesti
kalnę mums, ar ne atbu-
la mintis? Juk iš tikro
mes čia visi lengvai gali-
me gauti okupanto išlei-
džiamų knygų glėbiais
(net neužsakytų). Arpvz.
pačiai G. Iv. ir kitiems
kas trukdo gauti tas jos
giriamas knygas? Tikrai
ne, tad kam saviškius kal-
tinti kažkokiu draudimu?
O draudimas yra kaip tik
tenai: ar mūsų grožinę
literatūrą, ar naują Poe-
zijos antologiją gali gau-
ti lietuvių tėvynėje? Bet
G. Iv. apie tai nė puse
žodžio neužsimena (pa-
našiai USA "taikos apaš-
talai" apsiptutoję kaltina
Ameriką dėl paramos
Vietnamui, bet užsimer-
kia į Šiaurės Vietnamo
agresiją ir žiaurumus).
Anais spaudos draudi-
mo laikais irgi išpatpra-
džių ne gudrieji intelligen-
tai suprato rusų paslėptą
klastą (vysk. Valančius,
kaibin. J. Juška, Laury-

nas Ivinskis), bet papras-
ti žmonės pirmiausia pa-
sipriešino graždankai. In-
teligentų manya: argi
svarbu, kokios raidės,
bet tik lietuviški žodžiai.
Tačiau tautinė ir politi-
nė kovoj dažnai svar-
biausia yra kaip tik įžiū-
rėti tas paslėptas užma-
čias, kurios užuolankom
daro net daugiau žalos,
nei tiesioginis ginklų su-
sidūrimas. O graždanki-
nių knygų, nors lietuviš-
kų (lygiai ir dabar --
Maskvos pateikiamų, tik
jau lotynų raidėmis) tiks-
las yra pamažu, užuolankom
vesti okupuotą tautą
į asimiliaciją supavergė-
ju. Taip ir G. Iv. giria-
mos "geros knygos, puik-
ūs skaitiniai" -- aiškiai
jaunimą traukia bet ko-
kių idealų netekimo ir nu-
lietuvėjimo keliu. Tik
trumparegiš to nemato.
Juk jokia knygelė iš ana-
pus nemini Lietuvos tė-
vynės (vien "plačią tė-
vynę ligi Valdivostoko),
net tautos žodis ten pa-
keistas nacija, o religij-
os motyvas visai iš-
brauktas, iš Dievo tik ty-
čiojamas. Argi tai "jo-
kios ideologinės žalos
nėra", kaip sako G. Iv.?
Pagalvokime, kaip iš vi-
so jaunimo dvasioje iš-
diegia ideologija? Argi
tik vieną kitą žodį kada
pasakant, ar tik rytais
maldele atkalbant? Iš
tikro tai mokyto ir kny-
gų skaitymo visuma, vi-
sas turinys, viso auklė-
jimo medžiaga ir pagrin-
dinės intencijos suteikia
idėjas ir įgudus pažitū-
ras. O ok. Lietuvoj par-
tijos įbrėžtos griežtos
intencijos visoms kny-
goms be išimties: jokių
tautinių aspiracijų, jo-
kios religijos, tik bend-
ratautiniai tikslai ir ate-
izmas! O mūsų tiks-
lams -- siekti lietuviš-
kos kultūros ir tautai bei
religijai laisvės -- par-
tija mirtinai priešinga.
Todėl ten išleistose kny-
gose nėra nieko, kas ug-
dytų mūsų dorus sieki-
mus. Tad ar mes nori-
me jaunimą išsiugdyti vi-
sai beidėjinį? To siekia
Maskva. O jaunystėje ne-
igavęs jokių idealų (vien
graziai išleistų knygų
prisiskaitęs), savo tau-
tai nei religijai meilės
nei pagarbos neigijęs --
žmogus išauga savanau-
dis egoistas, materialis-
tas, tauščiastielis. Toks
dažnai pats paskui ima
justi savy tuštumą --
puola į narkotikus ar ki-
tas nedorybes, moraliai
žlunga. Ar mes tokios
jaun. kartos norime su-

laukti?

Tai lėkšto amerikaniz-
mo įtaka toks galvoji-
mas, kad svarbu tik kny-
gos dailumas, tik leng-
vai patrauklus pasiskaity-
mas. O išmokyti vien
skaityti, be jokių idėji-
nių gairių -- menka nau-
da. "Vilnies" apaštalai
irgi puikiai lietuviškai
rašo ir skaito, bet jų nuo-
voka ir veikla mūsų tau-
tai net labai žalings.

Keista, kad G. Iv. kal-
ba lyg daugelio mokytojų
ir tėvų vardu. Argi mū-
sų mokytojams rūpi vien
formalus išmokymas
skaityti? Ar nėra jaut-
ru idiegti vaikams ir ži-
nojimą, kad dabar tauta
skaudžiai pavergta ir ne-
turi laisvės? Kad ten
mūsų kultūra žalojama,
istorija nuslepiama, fak-
tai iškraipomi, o visos
knygos išeina tik su ru-
sų antspaudu? Kad ten
draudžiama pagerbti Lie-
tuvos laisvės idėją ir Die-
vo vardą?

Kad ten knygos gražiau
išleidžiamos, ar mums
vaikiškai tuoj kibti į bliz-
gučius? Juk caro laiku
įvedus graždanką, tos
knygos irgi buvo valdiš-
kai puikiai pateikiamos,
negu iš Prūsų per pavo-
jus (kalėjimus, Sibirą ir
mirtį) užantų parneša-
mos vargingos knygelės.
Rusiška mokykla buvo
daug erdvesnė ir moky-
tojai gal mokytiesni, bet-
gi paprasta padori sodie-
tė, vos raštinga, prie juo-
do namų triušo ir prie ra-
telio mokė savo vaiką sa-
vų tautos ir religijos in-
tencijų iš menkutės, api-
plyšusios knygelės, nes
-- tik toks mokymas buvo
tikras.

Palyginkime, juk ok-
Lietuvoje ir operos puoš-
niau statomos, negu čia
mūsų Chicagoje. Tai gal
masiškai ruoškime eks-
kursijas ten, užuot eję į
sunkiai paruoštą savo
"Jūratę ir Kastytį"?
Anot G. Iv., tai tik "svei-
ka konkurencija", kai ji
neįmato didesnių dalykų.
O čia sumaišomos visai
nelygintinos vertybės: ši-
čia mes savo darbais gai-
viname savos kultūros
ir laisvės idėją, būdami
politiniai emigrantai, be
turtų ir be savo žemės,
kai ten okupantas, api-
plėšęs mūsų kraštą ir iš
naudodamas pavergtus
žmones -- plačiai žarsto
pinigą, kad kultūros kab-
liuku kap nors užglušintų
laisvės siekiančiųjų bal-
sus. Juk ir mokyklos ok.
Lietuvoje, gal būt, daug
puikesnės ir su geres-
nėm mokymo priemo-
nėm, nei čia Amerikoje
mūsiškės lituanistinės
vos šeštadieniais, tad
pagal G. Iv. nuovoką gal
verčiau ten vaikus ir siųs-
ti? O su vaikais drauge
ir tėvams ten apsigyven-
ti? Taigi, jei taip geras
dalykas, kam imti tik da-
lį -- paimkime viską.
Tad be reikalo G. Iv.
siūlo knygeles užsakyti
per "tarptautinius kny-
gynus". Kam tokia suka
užuolanka, jei tą paslau-
gą lengvai gali padaryti
"Vilnies" ar "Laisvės"
įstaigos ir J. Kreivė-
nas?

Lieka neaiškus, ar LB
Šviet. taryba tikrai dar
tebesistengia išgauti ofi-
cialų leidimą mūsų mo-
kyklas maitinti komunis-
tų partijos globojama kul-
tūra?

Jei Saleziečių leidi-
niai vaikams yra geri
(Nukelta į 4 psl.)

SKAITINIAI MŪSŲ MOKYKLOSE...

(Atkelta iš 3 psl.)

(G. Iv. pripažįsta), ar jie buvo mėginti įvesti į mūsų mokyklas, kad "klasėje visi mokiniai galėtų tą pačią knygėlę skaityti", kaip tokį metodą siūlo G. Iv. įvesti suokupančių išleistom knygoms? Ar Šviet. taryba sudarė sąrašą čia išleistų vaikams knygų ir pateikė mokykloms bei tėvams? Ar tos mūsų knygėlės buvo surūšiuotos pagal amžių kad būtų įdomiau ir sėkmingiau jas vartoti? Ar yra atrinktas iš jų bent geresniųjų sąrašas, pvz. premijuotųjų? Ar su Saleziečių leidykla (jei ji sugeba gerų knygelių leisti) buvo tartasi kad dažniau ir daugiau puikių jaunimui knygelių leistų ir ar buvo suteikta kokia nors parama šiai vienintelei vaikų rašytos leidyklai, kai dabar jau tiek tūkstančių iš L. Fondo kasmet išdalinama mūsų kultūrai bei švietimui, mokyklinėms priemonėms?

O dėl mūsų rašytojams tariamos "sveikos konkurencijos" -- tai tik žūliu nenuovokos ekspozicija. Okupuotos Lietuvos rašytojai net labai, labai pavydi mūsų kūrėjams laisvės sąlygų, nes jie patys negali žmogišku talentu visapusiškai laisvai reikštis. Ir jie žino, kad partijos apinasriai žiauriai varžoma tenyktė knyga stovi daug žemiau už rašytą laisvės kraštuose. O formos puiki apdaila niekada nenukonkuruos knygų idėjinio turinio, juokinga tokią mintį ir tarti. Gi dėl peiktinų ydų knygoms, dėl pakritikavimo -- subjektyvus dalykas. Ir žinotina, kad tobulos knygos dar pasaulyje niekas nėra parašęs, nes žmogus ne Dievas. Todėl meilė tautai ir religijai neiškeistina įpuosnesnį knygų išleidimą ar lengvesnį stiliaus sudėstymą.

Irgi mokytojas

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

LIETUVIŲ KATALIKŲ MOKSLO AKADEMIJAI 50 METŲ

LKMA-ja atšventė 50 metų įsisteigimo sukaktį, kuri buvo iškilmingai paminėta balandžio 30 dieną, Apreiškimo parapijos salėje, Brooklyne, N.Y.

Minėjamą atidarė dr. Domas Jasaitis, LKMA-jos New Yorko pirmininkas. Invokaciją paskaitė klebonas kun. P. Raugas. Pirmininkas supažindino su pagrindiniu kalbėtoju prof. kun. S. Yla, kaip mokslininku, rašytoju, visuomenininku.

Jis gerai paruoštoji paskaitoje nušvietė Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos pirmuosius kūrimosi žingsnius, jos reikšmę, laimėjimus bei nesekmes ir per 50 metų nueitą veiklos kelią, atliktus darbus mokslo srityje, paminėdamas žymesnius darbuotojus, išleistus leidinius, su kuriais iš jų ten pat buvo galima susipažinti su rengtoje parodėlėje.

Baigęs paskaitą apie LKMA-ją kun. S. Yla atkreipė klausytojų dėmesį į spaudos reikšmę pabrėždamas, kad be spaudos ir lietuvių tauta nebūtų atgavusi nepriklausomybės. Ypač iškėlė publicistikos vaidmenį tautos gyvenime, nes jei-

gu nebūtų buvę, rašę ir spausdinę Valančius, Ku dirka, Basanavičius, Šliūpas, Petkevičaitė, Vaižgantas ir kiti, nebūtume sulaukę Lietuvos atgimimo. Ir čia iševijoje be savo spaudos labai greit nuskęstume svetimuose vandenyse, kalbėjo jis.

Kun. J. Prunskis, pats būdamas žurnalistas ir gerai žinąs spaudos reikšmę paskyrė 500 dol. premiją, pavesdamas LKMA-jai nuspręsti ir įteikti nusipelnusiam žurnalistikoje asmeniui. Sudaryta juro komisija šiais metais tą premiją paskyrė per 30 metų žurnalistikoje aktyviai besireiškiančiam, visomis lietuvių tautos problemomis besisieliančiam prof. Juozui Brazaičiui, kurio publicistiką palygino prie Antano Smetonos. Premiją įteikė minėjimo pirm. dr. D. Jasaitis. Laureatas jautriu žodžiu dėkojo už jo darbo įvertinimą pažymėdamas, kad, kol bus lietuvių skaitytojų, tol gyvuos lietuviška spauda, nors ir jai nėra lengva matant kaip milijonių tiražų JAV laikraščiai po ilgų ilgų metų užsidaro.

Dr. A. Šlepetytė-Jana-

Pianistė Julija Rajauskaitė-Petrauskienė, kai dar Nepriklausomoje Lietuvoje Kaune lankė muzikos konservatoriją.

čienė LKMPS-gos vardu pasveikino ir paskaitė gautą ilgą ir nuoširdų sveikinimą prof. J. Brazaičiui iš prof. J. Eretto. Gautas sveikinimas iš VLIKo pirmininko ir kitų.

Muz. A. Kačanauskas pristatė iškiliąją mūsų pianistę Juliją Rajauskaitę-Petrauskienę, kuri, kaip visada, virtuoziskai paskambino Liszto kūriniais: Laidotuvės, Nykštukų šoki ir Meilę, Chopino Scherzo, Op. 20 ir plovimais buvo iškvies-ta kartoti. K. Graudušienė rengėjų vardu jai įteikė gėlių puokštę.

Po meninės dalies vyko vaisės. (eč)

RACINE

PAVASARIO BALIUS

Racine Lietuvių Moterų klubas, įsisteigęs prieš penkerius metus, balandžio 23 d. suruošė Pavasario balių, kuris praėjo su pasisekimu. Svečių buvo tiek kiek vietų. Moterų sektetas, vadovaujamas muz. Reginos Barauskaitės-Ditkienės, atliko programą, kuri visiems patiko. Sektete dainuoja: Aldona Kavaliūnienė ir Eleonora Kružikienė iš Waukegan, Ill ir racinietės -- Ona Kažemėkaitienė, Bronė Kuliavienė, Stasė Petrušaitienė ir Ida Tamulėnienė. Programa pravedė M. Tamulėnas.

Klubas yra ypač gražiai pasirodęs vietinėse tautybių maisto parodose. Taip pat nuoširdžiai talkininkauja Wisconsinio Lietuvių Dienos pravedime. Yra Fondo narys, remia Vasario 16 gimnaziją ir kitas lietuviškas institucijas.

Tik iš praėjusio baliaus pelno pakėlė savo įnašą į LF iki 700 dol., paaukavo Alvydo senelių namams 50 dol. ir 25 dol. šv. Kazimiero parapijai.

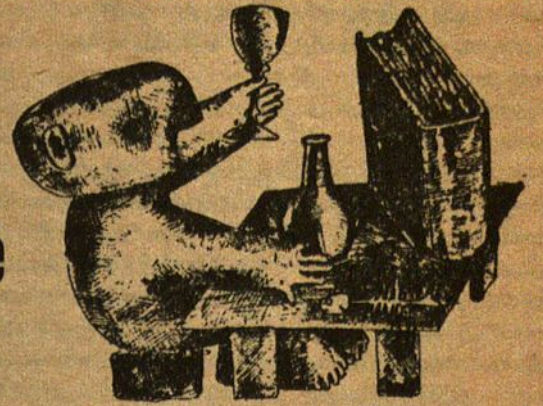
Dabartinę klubo valdybą sudaro: M. Petkutė-Samon -- pirm., Marta Vindašienė -- vicepirm., St. Petrušaitienė -- sekr., Ida Tamulėnienė -- išd. ir Ona Kažemėkaitienė -- narė.

Linkime valdybai ir visam klubui sėkmingai tęsti gražiai pradėtą darbą, kuris yra taip reikalingas lietuvių vardo garsinimui.

P. Petrušaitis

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

J. GRAUDA

Lenininė įskaita

Mes gudriai galvojome. Prieš prašant vizos aplankyti mūsų brangią dabartinę Lietuvą, reikia susipažinti su leninizmu. Tada plačiau atsivers turistinės akys, ir Neringos viešbučio koridoriai atrodys šviesūs, ir ateistinės bažnyčios skambės savo varpais.

Pažinti leninizmą galima iš standartinių ideologinių studijų, kurios vadinamos lenininėmis įskaitomis. Tai reiškia, pasiimk knygėlę, gerai išsiskaityk, išlaikyk egzaminėlį, ir jau esi dalyko žinovas, giliau suvoki socialistinę aplinką.

Per Lietuvos kompartijos CK instruktorių J. Lazauską gavome lenininės įskaitos vadovėlių ir pakėlėm bures.

-- Kas yra mokslas? -- vadovėlis stato klausimą pirmame puslapy.

-- Mokslas yra ypatinga visuomenės gyvenimo sritis, sudėtingas socialinis organizmas, apimantis veiklą, kuria siekiama gauti specifinę žinąjimo formą -- mokslinį žinojimą, jo priemones ir betarpišką produktą. Šio organizmo šerdį sudaro mokslinė veikla, kurios struktūroje išskirti trys pagrindiniai momentai, pažintinė pažįstančiojo subjekto veikla...

Pajutę šiek tiek prigęstančią sąmonę ties pirmuoju puslapiu, nekantriai dirstelėjome į sekantį. Sekantis puslapis dėstė:

-- Mokslo ir technikos revoliucija yra kokybinis šuolis gamtos pažinimo ir jos dėsnių panaudojimo vystymesi, kuriam būdinga mokslo virtimas betarpiška gamybine jėga ir paskesnis perversmas visoje gamybinių jėgų sistemoje.

Pajutę sopulį smegenyse, dirstelėjome toliau:

-- Tiesiaeigiškumas ir vienpusiškumas -- dėstė jau pats Leninas, -- sustingimas ir sukaulėjimas, subjektyvizmas ir subjektyvus aklumas, štai ggnoseologinės idealizmo šaknys.

Lenininės įskaitos tekstą toliau aiškino J. Lazauskas:

-- Jeigu mašininės gamybos etape darbininko pajungimas kapitalui atitinka jo technologinį pajungimą mašinai, tai jau pati automatizacijos pradžia griaua šį adekvatumą...

-- Šie lenininės įskaitos tekstai yra standartiniai leninizmo pažinimo tekstai, -- mus painformavo žinovas, -- kuriuos darbo žmonės veržiasi išiminti naktiniuose seminaruose, aukodami poilsio valandas ideologinei įkrovai.

-- Hm hm, -- droviai pasakėme, -- tuose tekstuose, kaip sakoma buržuazinėje visuomenėje, be pusbonkio nieko nesuprasi!

-- Degtinė pas mus nėra deficitinė prekė, -- painformavo žinovas.

-- Jeigu taip, -- atsakėme su buržuaziniu atvirumu, -- su pusbonkiu, ir be lenininės įskaitos tekstų, ateistinės Vilniaus bažnyčios skambės mums visais varpais, ir Neringos viešbučio koridoriai atrodys šviesūs!

Žinovas atlaidžiai šypsojosi. Jis suprato smulkiaburžuazinės ideologijos lėkštumą.

Toliau sekė pareiškimas vizai gauti.

JUOZAS ŠVAISTAS

O MES VIS TOLSTAM

(5)

-- Na, ir kaip? -- susidomėjo Liudas.

-- Amerikiečiai išgelbėjo. Patyrę apie tokių nusistatymą, ėmė iš lėktuvų mėtyti proklamacijas grūmodami: joks pasipriešinimas beprasmiškas, viskas jau pralaimėta. Nėra prasmės didinti žmonių aukas ir naikinti turtą. Nes kiekvienas miestas pasiskelbiąs kariaujas, bus negailestingai su žeme sulygintas. Pagaliau ir patys gyventojai turi susitvarkyti su tokiais bepročiais. Ir susitvarkė...

-- Kas?

-- Vietinis prancūzų kovos būrys sulikvidavo gauleiterį, kaip šunį pasiutusį.

Valandėlę visi nutilo. Kiekvienas grimzdo savyje, kiekvienas puslapius būtų galėjęs surašyti iš savo kelionės etapų. Tuo metu Liudo veidu slankiojo klastinga šypsena. Sesuo veikiai pastebėjo:

-- Ką dabar reiškia toks tavo šypsny?

-- O, labai daug... -- maivėsi Liudas: -- Juokiuosi pats iš savęs...

-- Pats iš savęs? Keista!

-- Jūs visai nežinot, su kuo dabar kalbatės?

-- tebesimaivė Liudas.

-- Bene kliedi?! -- seserį jau pyktis buvo pradėjęs imti.

-- Ne... Būdavo dienų, kada klidedavau, bet

šįkart ne. Tikėsit ar ne: aš dabar nebe Liudas Strimaitis, bet Pierre Faivre -- prancūzas.

Nebeįskentė ir Juozas, smarkiai pašoko.

-- Tu -- prancūzas?! Kokiu gi būdu?

-- Tai vienas epizodėlis iš mano trumpos odisejos. Garsiąją mūsų 504 kuopą iš Pomeranijos skubiai nubloškė prie Atlanto. Reikėjo stiprinti vadinamąjį Atlanto pylimą. Be abejo esate girdėję apie tą pylimą?

-- Kas gi nebus girdėjęs tos vokiečių reklamų?

Ironiškai atsiliepė Juozas. Liudas griežtai protestavo:

-- Nesutiksiu, broleli, kad čia tik reklama.

Tai nuotabus vokiečių karo inžinerijos kūriny. Kokie ten milžiniški geležies ir betono įtvirtinimai...

Liudas pats save pertraukė. Po valandėlės tarė:

-- Bet ne tai svarbu. Sąjungininkų žvalgyba patyrė, ir jų aviacija pradėjo bombarduoti. Nebuvo tos dienos, kad dangaus neužtemdytų bombonesiai ir juos lydinčios apsaugos eskadrilės. Po vieno tokio bombardavimo vos nevos išlikau gyvas. Kai atsipeikėjau, prieš mane stovėjo medicinos sesuo ir gydytojas. Paaiškėjo, kad aš jau Belgijoje ir paguldintas karo ligoninėje. Sveikdamas vien tik apie pabėgimą tegalvojavau. Juk čia pat Prancūzijos siena ir Elzasas. Labai sunkiai, bet pavyko Elzasą pasiekti ir įsitaisyti vynuogininkystės ūkyje...

Sesuo nekantravo:

-- O kaip su tuo prancūzu?

-- Taigi, su prancūzu... Tą Pierre Faivre aš tik pavadavau, jo vietoje dirbau. Tai vynuogyno šeimininkas ir jau žuvęs Marnos kautynėse. Dažnai

apie jį kalbėdavo našlė, Madame Judith.

Saliutė žaismingai pagrasė:

-- Liudai, Liudai... Tu toks buvai ir pasilikai su savo humoru. Net sunkiomis valandomis...

-- Kad reikia ir net būtina, ypač dabartinėje mūsų būklėje. Tragiko dažniausiai liūdnas galas. Juk ir vynuogyne gyvenau ir dirbau, kaip zuikis ant karštų žarijų patupdytas. Abu su šeimininke nuolat drebėdavom, kad tik nesuskambėtų gestapo pultinai.

-- O kaip dėl kalbos? -- pasiteiravo Juozas.

-- Neblogai... Iš gimnazijos užteko, kad susikalbėčiau kasdieniais reikalais. Dabar jau gerokai prasilavinęs.

TREČIAS

Liudas tiesiog apglumo, apsilankęs gėlyne, kur dirbo Vainorai. Vien tik stebėjosi ir supatosu kar-tojo:

-- Gėlės ir gėlės -- visur aplinkui... Tiek daug jų gėlių ir visos nepaprastai žavios, mielos. Niekur nesu dar matęs tiek daug ir tokių gražių gėlių...

-- Taip, Liudai, -- visai nuoširdžiai pritarė Juozas: -- Gėlės ir gėlės. Gėlės gimsta, auga, žydi. Gėlės vysta ir taip pat miršta. Bet jos turi tam tikrą magiką ir mistiką. Kai kas net sako: "Gėlės todėl tokios meilios, kad tai Dievo gerumo šypsena". Iš tikrųjų gėlės patrauklios ir visada jos reikalingos. Linksma -- gėlės, liūdna -- vėl gėlės. Gimsta, tuokiasi, miršta -- vis gėlės ir gėlės. Karo metas, visko trūksta, o gėlių šimtais kasdien parduoda mūsų šeimininkas.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

DOMAS VELIČKA -- LITUANISTAS

Stepas Vykintas

Šiandien mūsų tautai viena iš svarbiausių mokslo sričių yra lituanistika. Ji tyrinėja mūsų tautos sukurtas dvasios lobius kalbos, literatūros, kritikos, meno tyros, archeologijos, istorijos mokslo šakose. Ji ugdo mūsų kūrybines jėgas pavergtoje tėvynėje ir tremtyje. Ypač tremtyje yra brangi kiekviena lituanistinė jėga. Domo Velička netikėtai mirtis š.m. kovo 18 d. Chicagoje sujaudino ne tik lituanistikos darbuotojus, bet ir kiekvieną lietuvių, kuris brangina gimtąją kalbą, literatūrą, plačią prasmę, lituanistiką. O Domas Velička buvo pasišventęs lituanistas, lietuvių literatūros istorikas, pedagogas ir švietėjas.

Domas Velička gimė 1906 m. spalio 5 d. Chicagoje. Tačiau savo jaunatvę pradžiūgavo nepriklausomoje Lietuvoje. Jis čia 1927 m. baigė Šilalės vidurinę mokyklą, o 1931 m. Tauragės mokytojų seminariją. 1932 m. atliko karinę prievolę ir Karo mokykloje įsigijo atsargos karininko laipsnį. 1932–36 m. jis buvo pradžios mokyklos mokytojas, o 1936–44 m. jis buvo vyresnysis pradžios mokyklų inspektorius. Tai gi, jis tuo metu įsigijo puikią pedagogo praktiką.

Tačiau velionies veržli prigimtis nepasitenkino tik pedagoginėmis studijomis ir praktika. Jis, nors ir nebejaunas, 1940 m. įstojo į Vilniaus universitetą, kur studijavo humanitarinių mokslų fakultete lituanistiką. 1944 m., pasitraukęs iš Lietuvos, 1946–47 m. Tvebingeno u-te studijavo baltistikos katedroje lituanistiką ir gavo diplomą. Ilgų metų darbą ir studijas jis apvainikavo akademiko vardu.

D. Velička, 1949 m. atvykęs į JAV, Chicago, greit įsijungė į aktyvų ir pozityvų lituanistinį darbą. 1952 m. jis jau Chicago Aukštesniosios Lituanistinės mokyklos mokytojas, 1958 m. Pedagoginio lituanistinio instituto lektorius ir vicedirektorius, akivaizdinio ir neakivaizdinio kurso direktorius. Be pedagoginio darbo, jis čia atliko nemažą organizacinių uždavinių: 1949 m. vienas iš Mokytojų sąjungos steigėjų, "Draugo", "Naujiečių" pedagoginių skyrių organizatorius, LB Chicago apygardos kultūros tarybos pirmininkas. Su kitų parama jis suorganizavo Chicagoje spaudos atgavimo 50 m. sukakties minėjimą ir suarošė spaudos bei grafikos parodas, paruošė su kaktuvinį leidinį "Kovos metai dėl saviosios spaudos". Kartu su instituto studentais jis pravedė M. Daukšos ir M. Mažvydo

Domas Velička, Pedagoginio Lituanistikos Instituto direktorius, 1971 m. gruodžio 11 d. kalba šio instituto absolventų išleistuvėse, V. Noreikos nuotrauka

mirties sukačių minėjimus ir išleido apie juos leidinius: Kan. M. Daukšos Prakalba ir Martynas Mažvydas. Suredavo bent kelis instituto metraščius: "Gintarą" (1960), "Sakalų Kelius" (1961), "Tėvynės Pašvaisitę" (1962) m., išleido Vaizganto "Rimus ir Nerimus" ir "Nepriklausomą Lietuvą".

Velionis labai brangi no savąją spaudą ir uoliai joje bendradarbiavo. Jis daug rašė jau nepriklausomoje Lietuvoje pedagoginėmis, literatūrinėmis ir kalbinėmis temomis "Šviesos Keliuose", "Mokslo Dienose", "Tautos Mokykloje", "Jaunoje kartoje", o tremtyje -- "Drauge", "Naujienose", "Dirvoje" pavarde ar Alf. Aisčio, Didžiulio slapyvardžiais.

Velioniui buvo nesveti ma ir organizacinė veikla. Nepriklausomoje Lietuvoje jis uoliai veikė mokytojų, šaulių, skautų vadovybėse, tremtyje mokytojų ir lituanistų sambūriuose.

Didžiausias D. Veličkos palikimas yra du "Lietuvių Literatūros" tomiai, Chicago Aukštesniosios Lituanistikos mokyklos išleisti 1961 m. Tai du didžiuliai vadovėliai, skirti lietuvių aukštesniajai mokyklai. Pirmasis tomas yra skirtas tautosakai: pasakomajai tautosakai: pasakoms, sakmėms, liaudies iškalbai, dainuojamai tautosakai: dainoms, smulkiajai tautosakai, tikėjimams ir papročiams. Čia nemaža žinių pateikiama apie literatūros teoriją: stilių, kompoziciją, kalbines priemones, poetinę sintaksę, veikalų žanrus. Vadovėlyje gausu pavyzdžių: įvairių pasakų, sakmių, padavimų, dainų, literatūrinių ištraukų. Tai vienintelis tautosakos vadovėlis tremtyje, kuris tikty ir visoms lietuvių mokykloms, jei bolševikai nemtemptų mūsų tautosakos ant komunistinės ideologijos kurpalio.

Antrasis D. Veličkos

vadovėlio tomas yra skirtas senajai lietuvių literatūrai: priešaušrio ir poaušrio laikotarpiams. Čia pradeda nuo "Lietuvos Metrikos" ir baigiama žymiaisiais lietuvių raštijos tyrinėtojais. Vadovėlio autorius nepasitenkina vien senaisiais rašytojais, bet supažindina ir su M. Biržiška, J. Tumuvaižgantu, Vaclovu Biržiška, A. Ružanovu (kaip bibliografu). Vadovėlio gale idėtas literatūros teorijos išsamus skyrius. Tenka pažymėti, kad Domas Velička, kaip literatūros istorikas ir vertintojas, pasižymi dideliu objektyvumu, nuosirdžia lietuviškosios kūrybos meile ir individualia kūrinių analize. Jo atvaizduoti rašytojai, kaip Simanas Daukantas, Motiejus Valančius, yra gyvi, ryškūs ir būdingi. Šit kaip Domas Velička M. Valančių įvertina: "Jei Mindaugas davė pradžią politinei bei militarinei Lietuvos valstybei, o Vytautas sustabdė ilgąmžę kryžiuočių invaziją, tai vyskupas Valančius, pastodamas keilią rusišką genocidui, ne tik apsaugojo tautą nuo dvasinio sunaikinimo, bet tuo pačiu padėjo tvirtus pamatus bręstančiam tautiniam atgimimui ir būsimai kultūrinei Lietuvos valstybei. (Mūsų pabrakta St. V.) Štai kuo Valančius yra didelis ir reikšmingas. Lietuvių tautos istorijoje Valančius atsistoja greta didžiųjų Lietuvos kunigaikščių".

O kur dabar Valančiai? Tačiau Domo Velička ejo S. Daukanto pėdomis: jis "it vargo pelė be paliovos triūsėjo" Lietuvai, jos kultūrai, lietuvių vybei kelti ir stiprinti. Garbė jam. Jis nusipelnė garbingo lietuvių kultūrininko vardą. Nuosirdi mano užuojauta Jo šeimai ir artimiesiems.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

REQUIEM ATERNAM

VL. RAMOJUS

Sugirgždėjo tik varteliai
Ir išėjo jis tylus.
Jei negrišiu, griš paukšteliai
I pavasario žilus.

Šiuos žodžius parašė vaikų literatūros meistras poetas Leonardas Žitkevičius laisvajame pasaulyje tomis dienomis, kai priešopavergtoje Lietuvoje gėso atkaklios partizanų kovos, užtrukusios visą dešimtmetį. Tie, kurie išėjo į laisvės kovą, daugumoje nebegrižo. Tik kiekvieną pavasarį į Lietuvos šilus vis grįždavo paukšteliai, o su jų grįžimu kasmet dažnėjo žinios, kad lietuvių tauta, nors daug savo ištikimų sūnų bei dukrų praradusi partizanų vestose laisvės kovose ir įvairiuose Sovietų Sąjungos kacetuose, išliko gyva ir kūrybinga, kad ji naujais moksliniais, kūrybiniais, sportiniais bei kitokiais laimėjimais iškyla į pasaulį kaip nemirštančios energijos ir didžiųjų polėkių tauta, nors visa tam yra uždedama svetima SSSR etiketė.

Dalis laisvųjų lietuvių spaudos su nemažų patosu kelia dabartinius lietuvių tautos laimėjimus. Tai gera ir svarbu įrodyti ne tik savajai išeivijai, bet ir visam pasauliui, kad lietuvių tauta namuose, atlaikiusi sunkius genocido metus, vykdytus ir Hitlerio ir Stalino, išliko gyva, atkakli ir tvirtai į ateitį žengianti. Bet kartu liūdna, kad kai kam nebemadinga pasidaryti minėti tuos laikus, kada pavergta Lietuva pergyveno genocido metus, kada apie 30,000 jaunų ir laisvę mylėjusių lietuvių žuvo partizanų kovose, kada net šimtus tūkstančių ramių, taikų ir laisvę mylėjusių tautiečių pradžė Sibiru koncentracijos lageriai. Nors kartais gyva, aktuali ir įdomi yra mūsų laikų liberalų spauda, bet kažkodėl ji baidosi paminėti Armonienės, Rūkieinės, Tautvaišienės atsiminimus, baidosi cituoti Daumantą ar kuri kitą partizaninių knygų autorių (kaip kad visai neblogus "Laisvosios Lietuvos" premijuotus J. Gliaudos ar Al. Barono romanus partizanų temomis), o genocido tragediją stengiasi sukoncentruoti ir sovietams labai priimtinae Priešųpyje, bet ne Rainiuose.

Mums šiandien reikia dar gerai patyrinėti, ar dabartinės tautos gyvybės ir to taip stipriai juntamo namuose gyvenančios tautos mokslinei bei kūrybinio potencialo neįkvėpė genocido metai, retą pavyzdį pasaulyje parodęs Lietuvos partizanų kovos atkaklumas bei ištvėrimingumas, tie išjuokti nužudyti laisvės kovotojų lavonai, prie kurių vaizdų dažnai stengiasi grįžti okup. Lietuvos rašytojai, nors ir stropiai politrukų bei cenzorių saugomi. Ar tas 1944–1953 m. kraujo epas nėra tie svarbieji pamatai,

ant kurių dabar stovi gyvasis ir mus stebinantis nors ir nelaisvėje gyvenančios lietuvių tautos rūmas. Tas pats rūmas, kurio materialinei gyvybei palaikyti laisvajame pasaulyje gyvenantieji lietuviai yra pasiuntę gal dešimtis, o gal ir šimtus tūkstančių siuntinių. Jei praeitų per Maskvos cenzorius laisvojo pasaulio lietuvių spauda bei literatūra, tuos tautos rūmus galėtumėm ir dvasiniai stiprinti. Beje, kol kas juos dvasiniai kiek stiprina gal tik iš laisvojo pasaulio transliuojamos lietuviškos radijo valandėlės (nors seniau ir padariusios nemažai klaidų), gal juos stiprina rimti turistai, nuvykę į okupuotą kraštą, kurie kalba ne apie savo sukratus turtus, bet apie laisvųjų lietuvių visuomeninį, politinį, o ypač kultūrinį gyvenimą.

Miela, kad tų pamatų, ant kurių, galbūt, dabar stovi gyvieji, nors ir pavergtos, Lietuvos rūmai, kartas nuo karto nepamiršta mūsų meno vientai, mūsų organizacijos, suteikdami rimtas progas visuomenei prisiminti tuos, kurie didžiausią tautai nevilties metų eigoje savo kančios bei gyvybės aukomis liudijo, kad Lietuva turi išlikti, kad ji turi gyventi. 5,000 Chicago ir apylinkių lietuvių puikiai prisimena 1965 m. Chicago Lietuvių Operos suaroštą neeilinio lygio meno šventę kovojusių ir kentėjusių už Lietuvos laisvę prisiminimui, kai vienoje iš geriausių Chicago koncertinių salių McCormack Place -- simfoniniam orkestrui palydint buvo atlikta Verdi "Requiem" ir Br. Markaičio "Vilniaus varpai". Vėliau, kovojusių bei kentėjusių už šviesesnę Lietuvą pagerbimui savo duoklę atidavė "Dainavos" ansamblis, Chicago operos rūmuose pastatydamas St. Santvaro -- J. Gaidelio simfoninę

kantatą "Kovotojai", ją palydint taip pat simfoniniam orkestrui. Tretysis vyras, kurio širdyje nuolat rūseno didi pagarbą kovojusiems ir tebekovojantiems ten, Lietuvoje, už šviesesnę tautos ateitį, yra buv. Vilniaus Valstybinės Operos solistas, vienas iš pagrindinių Chicago lietuvių operos kūrėjų ir dabartinis Gimimo Šv. Panelės Marijos lietuvių parapijos choro vadovas muz. Vladas Baltrušaitis. Prieš porą metų viešam religiniam choro koncerte Č. Sasnausko "Requiem" pagerbęs birželio įvykių progą visus Lietuvos kankinius bei kovotojus, jis tą tradiciją buvo pasiryžęs tęsti kiekvienais metais. Praėjusiais metais dėl vykusios Dainų šventės reikaldas susitrukdė. Bet šiais metais muz. Vl. Baltrušaitis, ir jo 60 žmonių choras, kuriame gieda nemaža Chicago lietuvių Operos bei "Dainavos" ansamblio choro narių, savo žodį tęsi. Sekmadienį, birželio 18 d. muz. Vl. Baltrušaičio vadovaujamas choras visų žuvusiųjų, kovojusių ir kentėjusių už šviesesnę Lietuvą prisiminimui išpildys Cherubini "Requiem", tą sunkų chorinį kūrinių, kuris nepriklausomoje Lietuvoje, berods, buvo nuskambėjęs tik Iguolos bažnyčioje Kaune, giedamas tos pačios bažnyčios rinktinio choro.

Kadangi Cherubini "Requiem" yra grynai chorinis kūrinys, į jį visai nėra įvesta solistų, koncertą Chicagoje pajavairins vargonų virtuozas Zenonas Nomeika.

Kažkaip sieloje šviečiau pasidaro, kad Chicagoje ir aplamai laisvajame pasaulyje dar yra rimtų menininkų ir meno vienetų, kurie ne pigiais estradiniais šūkliais, bet rinktiniais kūrinių stengiasi prisiminti ir kartu visuomenės dėmesį sužadinti tiems, ant kurių aukų, galbūt, dabar prie Nemuno krantų stovi gyvieji lietuvių tautos rūmai.

GERIAUSIAI PAILSĖSIT PER SAVO ATOSTOGAS
CAPE COD - OSTERVILLE

KURORTE PRIE ATVIRO ATLANTO JŪROS
PLIAŽO -- GRAŽIOJE LIETUVIŠKOJE

JANSONŲ VASARVIETĖS
VILOJE

'AUDRONĖ'

87 East Bay Rd., Osterville Cape Cod, Mass. 02655
Tel. (Area 617) 428-8425

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir kt. dekoratyvinių medžių parku. Daug vietos poilsiui ir žaidimams.
- Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma.
- Visai arti šiltos srovės, privatus atviros jūros pliažas (7 min. pėsčiom).
- Geras lietuviškas maistas.

Atidroma vasarajimui nuo BIRZELIO 24 d. iki RUGSĖJO 15 d. ir jau DABAR priimami užsakymai.

Kreiptis tiesiai į vilą AUDRONĖ adresu: JANSONAS -- AUDRONĖ, P. O. Box 424, OSTERVILLE, MASS. 02655. Tel. (Area 617) 428-8425.

Visi maloniai kviečiami atvykti į šią gražiausią ir didžiausią Cape Cod žuvalynuos paskendusią lietuvišką pajūrio vilą.

■ filatelijos kampelis

(5)

ANTANAS BERNOTAS

JAV išleido šiuos naujus pašto ženklus: 1. Balandžio 24 d. -- 14 centų p. ženklą pagerbti F. LaGuardia.

Fiorello La Guardia (1882-1947) buvo italų kilmės ir gimė New Yorke. Tai labai pasižymėjusi asmenybė, ypatingai prisidėjusi prie New Yorko miesto išplėtimo ir pagražinimo. 1916 m. La Guardia buvo išrinktas į kongresą. Tais pačiais metais išėjo į Pirmąją Pas. karą ir iš jo grįžo majoro laipsniu. Nuo 1934 iki 1945 m. net tris terminus išbuvo New Yorko burmistru. II Karo metu buvo ir Civilinės Gynybos direktorium (1941-42). 1946 m. buvo UNRRA generalinis direktorius. Jo vardu pavadintas ir didžiulis aerodromas prie New Yorko.

2. Gegužės 2 d. -- 8 centų voką paminėti susisiekimo parodai Washington (TRANSPO '72). Piešinys -- tik įrašai.

3. Gegužės 3 d. -- 11 c. oro pašto ženklą tautinių parkų serijoje su City of Refuge Havajuose, Honaunau saloje vaizdu.

LIBERIJA (Vakarij Afrikos negrų valstybė) mini savo įkūrimo 150 metų sukaktį ir, tai progai atžymėti, išleido 4 pašto ženklų ir bloko seriją. Čia dedame 25 centų pašto ženklą, kuriame parodytas burlaivis Elizabeth, 1822 m. atvežęs grupę Amerikos iš vergijos išlaisvintų negrų į Liberijos pakrantes prie Providence salos.

Liberija užima apie 43,000 kv. mylių plotą, guli prie Atlanto vandenyno tuoj į šiaurę nuo pusiaujo. Klimatas drėgnas ir karštas. Turi daug gamtos turty, bet jie menkai išnaudojami. Pirmieji pakrantės kolonistai buvo Amerikos negrai, paleisti iš vergijos

Mums rašo

ATSPAUSDINO BE MANO LEIDIMO...

Būkit malonūs Dirvoje įtalpinti šį mano pareiškimą:

Šiomis dienomis išleista ir platinama mano vardu Jono Galmino -- Romuvos išleistoji knyga "We Will Conquer The World" neturi mano sutikimo išleisti ar platinti tokiu ar kitokiu vardu. Leidėjas Jonas Galminas savavališkai suredagavo ir be jokios mano peržiūros išleido, nekalbant apie neišmanėliškai baurų spaudos darbą.

Liudas Dovydenas
1972.5.2

kurių didesni skaičiai čia atvyko 1822 m. Nors vietinės negrų giminės ir priešinosi, bet ateiviai įsikūrė ir, daugiausia Amerikai padedant kapitalu ir vadovybe, labai gražiai tvarkosi. Augina labai daug gumos medžių, medvilnės ir vaisių, be to, išveža aukso ir turi po savo vėliava didelį prekybos laivyną. Visam gyvenimui vadovauja iš Amerikos atvykusių negrų palikuonys, kai tuo tarpu vietinės giminės dar beveik puslaukiniai. Turi beveik 2 milijonus gyventojų. Krašto sostinė -- Monrovia miestas, pavadintas nuo anuometinio Amerikos prezidento James Monroe. Pašto ženklus išleidžia nuo 1860 m.

SOVIETŲ SĄJUNGA išleido 4 kapeikų pašto ženklą, kuriuo paminimas Baku miestas.

Baku miestas guli prie vakarinio Kaspijos jūros kranto Užkaukazėje ir yra sovietinės Azerbaidžano respublikos sostinė. Tai senas miestas, kurio praeitis siekia IX amžiaus po Kristaus, iš kurių laikų yra užsilikę arabų statytų mečečių ir kitų statinių. Vėliau valdytas totorių, armenų ir persų (armenai miestą vadino Bagavan). 1806 m. miestą (kaip ir visą kraštą) užėmė rusai, kurių tebevaldo iki šiol. 1870 m. miestą apylinkėse buvo surasti labai turtingi naftos šaltiniai, kurie jį padarė pačiu svarbiausiu Rusijos naftos tiekėju. Be to, mieste išvystyta ir kita stambi pramonė. Miesto gyventojų sudaro 38% azerbaidžanai, 15% armenai, o kiti rusai ir kitoki. Mieste gyvena apie 800,000 gyventojų. Tuoj po I Pas. karo -- 1919 m. miestą laikinai buvo užėmę anglai, vėliau jis priklausė vadinamai Užkaukazio respublikų sąjungai, o nuo 1923 m. priklausė Sov. Sąjungai. Nuo 1919 m. iki 1923 turėjo savo atskirus pašto ženklus.

R. VOKIETIJA išleido 5 pašto ženklų seriją su pasižymėjusiais vokiečiais: Johannes Tralow, Leonhard Frank, K. A. Kocor, F. C. Neuber ir H. Schliemann (pastarąjį čia dedame).

Heinrich Schliemann (1822-90) gimė Mecklenburg-Schwerine. Dar būdamas mokiniu labai norėjo pagarsėti atradamas senovinės Graikijos istorines vietas, kas jam vėliau ir pavyko. 1847 m. išvyko į Rusiją, į St. Petersburgą, kur dirbo kaip sąskaitininkas ir išmoko graikų kalbos. Vėliau vertėsi bizniu ir daug keliavo. 1850 m. lankėsi

DAKTARAS APIE DAKTARUS

Balandžio 30 d. laidoje "The Sunday News Magazine" dr. Marshall Goldberg rašo, jog Amerikoje yra 300,000 daktarų -- gydytojų iš kurių tik 75.00 esą tikrai geri (really good). Jis sako, jog blogiausia esą ne blogas daktaras, bet kad geras daktaras leidžia tam įvykiui pasireikšti.

Kalbamas daktaras kartu yra ir rašytojas. Jis yra vyriausias daktaras Flinto (Michigano valstijoje) Hurley ligoninėje. Iš 300,000 daktarų esą turbūt 15,000 blogų, 75,000 tikrai gerų ir likusieji apie 210,000 patenkinamų (adequate).

Dr. Goldbergas anksčiau priklausė Amerikos gydytojų organizacijai, bet iš jos pasitraukė, nes pagal ją ši organizacija nereprezentavusi pažeangųjų gydytojų ir esanti reakcionieriška, kuri pasidariusi politinė. Ši organizacija apimanti apie 48% visų gydytojų.

Jis blogą daktarą vadiną tą, kuris blogai patikrina sveikatą ligonio, kad tik daugiau ligonių per-

leisčių per šerengą ir tuo būdu daugiau pajamų gautų. Neseniai buvo spaudoje, kad kai kurie daktarai uždirba per metus po 200,000 ir net iki pusės milijono dolerių.

Dr. Goldbergas blogo daktaro pavyzdį nurodo ir tokį, kuris savo pacientą nurodo pas kitą blogą daktarą, kad uždarbį galėtų dalytis, arba toks blogas, kuris reikalauja perdaug operacijų; arba "vaistų pušeris", kuris prirašo įvairiausių vaistų, kad tik ligonis būtų patenkintas.

Taip pat jis pažymi, jog gydytojai iš esmės esą "žmoniškumo principai", talentingi, intelektualai. Jis siūlo, kad gydytojai laiks nuo laiko būtų paegzaminuojami iš naujo duodami leidimai ir tuo būdu blogi gydytojai gali būti išsijoti.

Esą ir tokių daktarų, kurie savo mediciniską žinias gauna iš vaistų pardavimo agentų, kurie nusako apie stebuklingus vaistus ir tokie be jokių tyrimų pradeda juos naudoti savo pacientams. Aišku, sako jis, jog kai kurie vaistai tikrai esą stebuklingi, bet gi nėra jie saugūs (safe). Geras daktaras nepasikliauja agentų rekomendacijomis, bet pats studijuoja.

(m)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

• Atostogos Floridoje geriausiai praleisite V. ir A. Tomkų vasarvietėje Sapphire Sea, 700 Ocean Dr., Juno Beach, North Palm Beach, Fla. 33408. Telef. (303) 844-3388.

Vasarvietė prie pat Atlanto vandenyno. Graži aplinka. Malonus patarnavimas. Puikūs kambariai su virtuvėmis. Atvykę nesigailėsite.

LAKE WORTH, Fa.

ČIA KURIASI VIS DAUGIAU LIETUVIŲ

Neperseniausiai čia įsikūręs lietuvių klubas savo narių skaičiumi auga ir šiuo metu turi apie 80. Prie klubo priklauso ne tik čia gyvenantieji lietuviai, bet ir iš tolimųjų vietovių, kaip W. Palm Beach, Riviera Beach, Juno Beach ir kt. Prie klubo nariais prisirašė daugiausiai neseniai iš kitur atsikėlę asmenys, kad čia praleisti savo senatvės dienas. Nenuostabu, kad mūsų tautiečiai čia apsigyvena, nes šiose vietovėse gražūs ir švarūs paplūdimiai prie okeano, neperpildyti, kaip prie didelių miestų, kur ant smėlio sunku rasti vietos atsigulti. Čia paplūdimiu gali vaikščioti kiek akis mato. Daugeliu primena Lietuvos Palangą, tik nėra tų dailių kopų.

Klubo narių susirinkimai įvyksta kiekvieno mėnesio pradžioje antrą šeštadienį klubo valdybos išnuomotoje svetainėje. Vasaros mėnesiais susirinkimų nebūna.

Išimties keliu, priešpaskutinis šio sezono narių susirinkimas

Clevelandiečiui Vl. Šnioliui turtininkas ps. V. Staškus sega ordina "Už nuopelnus" su rėmėju kaspiniu skautų iškilmingoje sueigoje. Vl. Šniolis kasmet stambiomis sumomis remia Clevelando skautes ir skautus. V. Bacevičiaus nuotrauka

Pauliui Nasvyčiui, balandžio 30 iškilmingoje sueigoje davusiam skautų įžodį, jo mamytė s. Regina Nasvytienė užriša tėvynės mazgelį. V. Bacevičiaus nuotrauka

mas įvyko Juno Beach p.p. Papievių naujoje tik ką pastatytoje ir puikiai įrengtoje rezidencijoje. Namų šeimininkai norėdami padaryti įkurtuves sutiko priimti susirinkimą savo namuose. Susirinkimas įvyko 2 val. ir narių bei svečių susirinko virš 50.

Susirinkimą atidarė ir pirmininkavo klubo valdybos pirmininkas A. M. Augūnas, sekretoriavo A. Bortvilienė. Buvo perskaitytas ir priimtas pereito susirinkimo protokolai. Finansų sekretoriumi išrinktas kunigas Senkus. Pranešta, kad gauti pakvitavimai už aukas laikraščiams. Pirmininkas pasidžiaugė, kad nepriklausomybės paskelbimo vasario 16 d. minėjime surinkta 366 doleriai iš 50 asmenų. Laikė šio susirinkimo surinkta 28 dol. Kudirkos reikalams. Pinigai bus pasiųsti atitinkamai įstaigai. Buvo padaryti nutarimai bėgamaisiais reikalais.

Susirinkimui pasibaigus visi dalyviai šeimininkų buvo maloniai pavaišinti skaniais užkandžiais, o ištroškę ilgai vaishinosi skaniais ir įvairiais gėrimais. Visi dalyviai reiškė padėką šeimininkams už tokį malonų priėmimą ir lietuvišką vaišingumą.

Skirstytis niekas dar nenorėjo, nes skambėjo lietuviška daina.

Juno Beach lietuvių kolonija pradėjo kurtis labai neseniai ir po to, kaip p. Tomkai prieš keletą metų ant pat okeano kranto nusipirko 13 vienetų motelių. Atvykę pas juos svečiai ir pamatę gražią vietovę, panorą ten kurti savo gyvenimą senatvei.

Klubo korespondentas

LOS ANGELES

• Lietuvių Fondo dešimtmečio proga š. m. balandžio mėn. 13 d., 7 v. v. šv. Kazimiero parapijos salėje yra rengiamas Lietuvių Fondo jubiliejinis balius. Atidaromąjį žodį tars Lietuvos Gen. Konsulas dr. J. Bielskis. Vakariui pritaikintą kalbą pasakys LF tarybos narys poetas B. Brazdžionis. Meninę dalį: "Trylika naktų pažamoje" parengė ir režisavo D. Mackialienė. Visi Los Angeles lietuviai maloniai kviečiami šiame vakare dalyvausti.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYCIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

PARAMA

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

CLEVELANDO LIETUVIŲ NAMŲ NAUJŲ
AKCININKŲ SĄRAŠAS
(DIRVOS NR. 22 TAŠA)
PIRKO IKI 1972 M.
BALANDŽIO 4 D.

Dr. E. ir M. Lenkauskai \$1242
Dr. W. H. Bložė\$1080
J. Duleba\$1080
Dr. J. Maurukas\$1080
Dr. J. ir I. Stankaičiai\$1080
V. Apanius\$540
A. Beržinskas (pataisyta) \$540
J. ir M. Delanis\$540
Dr. V. ir A. Mauručiai\$540
V. ir E. Rack\$540
A. Valaitis\$486
J. ir R. Sadauskai
(pataisyta)\$405
V. Žitkus\$351
M. ir G. Aukštuoliai
(pataisyta)\$324

Po \$270.00 — A. ir S. Braziai,
J. Gudėnas, M. Katalinas, I.
Kijauskas, Vl. ir S. Knistaudai,
Pr. ir B. Maineliai, P. ir D.
Mikoliūnai, A. ir O. Mikulskiai,
V. ir B. Petkai, A. ir R. Pet-
rauskiai, E. ir I. Rydeliai, M.
Skudzinškas, E. Steponavičius,
Č. ir I. Šatkai, M. Vinclovas,
J. Žagarskas, M. Žemaitis.

Po \$216.00 — Mažeika, J.
Naujokaitis, LVS Ramovės
Clevelando Skyrius, F. ir R.
Razgaičiai.

Po \$189.00 — P. ir B. Ežers-
kiai, Liet. Stud. S-gos Clevel-
lando Skyrius.

Po \$162.00 — dr. A. Čepulis,
R. Ficke (Matonis), dr. V.
Gruzdis, A. Grybauskas, V. ir
S. Rutkauskai.

Po \$135.00 — V. ir S. Ake-
laičiai, V. Andriulis, Ateities

Kongresmanas John M. Ash-
brook (R. - Ohio), kuris šio-
mis dienomis nešė į JAV-bių
Kongreso Atstovų Rūmus nau-
ją rezoliuciją Lietuvos bylos
klausimu, Jis kviečia ta rez-
liucija krašto vyriausybę kel-
ti Lietuvos bylą Jungtinėse Tau-
tose ir ją ten tinkamai apginti.
Padėsininkime šį legislatorių pa-
dėkos laiškučiais tame jo užsi-
mojime. Jo adresas: The Hono-
rable John M. Ashbrook, House
Office Building, Washington, D.
C. 20515.

Klubas Clevelande, St. ir A.
Barzdukai, S. ir J. Butrimai,
K. Eidukaitis, R. Grincius, J.
ir F. Jesinevičiai, H. ir I. Jo-
hansonai, J. ir I. Kapčiai, K.
ir J. Karaliai, A. Karklius, A.
Karnėnienė, A. ir G. Karso-
kai, A. ir A. Kavaliūnai, L.

Kazėnas, V. Kizlaitis, Lietuviai
Saleziečiai, Marcinkevičių šei-
ma, V. ir R. Petrus, Z. ir S.
Obeleniai, V. Ramonis, A. ir I.
Sušinskai, K. Titas, V. Urbai-
tis, J. ir S. Vyšniočiai, R. Zylė.
Po \$108.00 — J. Balbatas, A.
Baliūnas, K. Bruožis, B. ir V.
Butkai, Daugirdas, I. Gatautis,

V. Gelgotas, Z. ir K. Gobiai,
P. Jarašiūnas, O. Jarašiūnienė,
J. ir I. Juodišiai, Liet. Vyčių
Clevelando Kuopa, A. ir E.
Lūžai, A. Masilionis, R. Mi-
siūnas, A. Muliolis, dr. K. Pau-
tėnis, J. Pauza, P. ir M. Puš-
korai, S. Radzevičiūtė, J. ir I.
Reedick, V. ir O. Rociūnai, S.
Sankalaitė, V. Stimburys, J.
Sumakeris, V. Šimkus, M. Ta-
tarūnas, I. ir A. Visockai, P.
Zigmantas, F. ir M. Zylės, P.
ir O. Žilinskai.

Po \$81.00 — H. Kripavičius,
Clevelando Skautų Pilėnų
Tuntas, S. Sėlys, J. ir K. Šla-
peliai.

• **Arenoje** ketvirtadienį,
gegužės 11 d. bus tęsiamas
"čempionų paradas" daly-
vaujant žymiausiems imti-
ninkams, Waldo von Erich
prieš Bruno Sammartino,
Johnny Powers rungsis su
Luke Graham, Bus ir kitų
imtininkų. Bilietai nuo 5 iki
3 dol. gaunami Arenos ka-
soje ir pas Richman's.

• **Pianistas** Tadeusz Ker-
ner duos piano rečitalį Allen
Memorial Auditorium 11000
Euclid Ave., gegužės 21 d.,
3 v. p. p. Programoje Cho-
pin, Beethoven, Mozart kū-
riniai. Rečitalį globoja A.
K. Veteranai Clevelande.
Bilietai 3 dol. gaunami pas
Burrows.

• **Perkant ar parduodant**
namus, prašome kreiptis
pas Čipkus Realty, 31601
Vine St., Willowick, Ohio
44094. Tel. 943-0910.

• **Gyvybės, sveikatos ir**
pensijų draudimo, o taip
pat akcijų — investavimo
(mutual funds) reikalais
kreipkitės į V. Giedraitį, tel.
944-6835.

• **Apdraudos reikalais** ge-
riausius patarnavimus gau-
site kreipdamiesi į Z. Obe-
lenį tel. 531-2211.

WANTED AT ONCE
1ST CLASS SKILLED
1. Automatic lathe hands
Single spindle setup operation
2. Engine lathe operators
3. OD, ID, surface grinders
5 years experience desired
All benefits.
Apply
ABLE GRINDING CO.
421 36th St. SW
Grand Rapids, Mich.
Call collect 616-534-8615
(29-38)

WANTED
1ST CLASS SKILLED
TOOL AND DIE REPAIRMEN
OR
DIE MAKERS
Must be able to set up work from
Blue Prints & Close Tolerance and
have own tools.
1st & 2nd SHIFT
Steady work for qualified men &
fringe benefits.
ST. CLAIR METAL
PRODUCTS
1721 DOVE ST.
PORT HURON, MICH.
313-984-5123
An Equal Opportunity Employer
(33-39)

DESIGNERS
DRAFTSMEN
SENIOR and JUNIOR LEVELS
Must have heat ventilating and
air cond. service piping exper.
IAN MARTIN,
INCORPORATED
17220 W. EIGHT MILE RD.
SOUTHFIELD, MICH. 48075
FOR PERSONNEL INTERVIEW CALL
313-358-0244
(36-40)

Summer Studies in the Heart of the Finger Lakes* at ITHACA COLLEGE Graduate and Undergraduate Programs

For more information about the new
campus, summer programs and recre-
ation activities at Ithaca College...

WRITE: Director, Summer Sessions,
Ithaca College, Ithaca, N.Y. 14850.

Summer Recreation at its Finest.

SESSIONS:

June 5th
June 26th
July 3rd
July 10th
July 24th

Social Science

Fine Arts

Radio-TV

Drama

Natural Science

Music

Athletics

Film

Humanities

Exhibits

Theatre

Cinematography

Health

Recreation

Work Shops

Communications Arts

ALSO

Summer

Repertory

Theatre

BRADLEY HAMMERMAN UPSETTER OPERATOR

Must be experienced. Apply Personnel Department,
Cleveland Hardware and Forging Co.
3270 E. 79th St.
Cleveland, Ohio 44104

An Equal Opportunity Employer

(37-39)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS
INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki
\$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS
skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiš-
kinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus
didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

DETROIT

PAVERGTŲ TAUTŲ FESTIVALIS

Detroito vidurmiestyje vasarą vyksta tautų festivaliai, kurių įgyvendinimu rūpinasi miesto savivaldybė, sutraukia milijonus detroitiečių. Miestas tampa nelyg kurtortu, plevėsuoja vėliavaitės, Detroito upės pakrante nusitęsia kioskų eilės ir užplūsta žmonių minios, jachtos, burliviai ir motorlaiviai prisiriša prie uostastulpų ir išberia savo igulas krantan, skamba estradinė muzika ir vyksta įvairūs pasirodymai.

Šiais metais festivalių ciklas prasideda su airiškioju ir baigiasi su tarp tautiniu. Jų tarpe bus dar slovų, ukrainiečių, lenkų, armėnų, italų, vokiečių, meksikonų, indų, negrų ir kitų rasių bei tautų festivaliai. Mums lietuviams ypač svarbus ir įdomus yra Pavergtų tautų festivalis, kuris įvyks liepos mėn. 14-16 d.d. Detroito Pavergtų tautų komitetas susitiko su miesto pareigūnų festivalio reikalams Edward Gejec. Gejec yra labai paslaugus Pavergtų tautų

tikslams, pats būdamas lenkų kilmės. Komitetas paskyrė slovąkų Beliansky festivalio vadovu, kuris taip pat vadovauja slovų festivaliui.

Tai bus antras Pavergtų tautų festivalis. Numatoma ketvirtis milijono lankytojų. Pavergtos tautos yra įgijusios daugiau patirties ir šis festivalis žada būti dar sėkmingesnis negu praeitis. Firmame festivalyje lietuvių pasirodė kukliai, bet kultūringai. Šikart mūsų uždavinys yra turėti ilgesnę estradinę programą, turtingesnę ir geriau suorganizuotą maisto bei gėrimų parda-

vimą ir to paties aukšto lygio tautodailės bei lietuviškos informacijos kioską. Yra jau dėdamos pastangos visa tai atlikti.

Saulius Šimoliūnas

• **SLA 352 kuopa** už talpinamus kuopos korespondento A. Griniaus Dirvoje straipsnius, kurie liečia ir garsina šios kuopos veiklą prisiuntė Dirvai auką \$10. Į įvykstantį SLA seimą Miami, Floridoje papildomai atstovu dar išrinktas rašytojas Vytautas Alan-tas.

Kuopa DLOC atstovauti įrinkti: Petras Januška, Elzbieta Jodinskienė, Vasys Kriaučiūnas ir Antanas Grinias.

Detroito meras Roman S. Gribbs ir Stroh alaus bravoro prezidentas Peter W. Stroh stebi pagaminą iškabą tarptautiniam laisvės festivaliui, kuris bus švenčiamas Detroito liepos pirmąją savaitę.

SATURDAY MAY 13

SOCCER

RETURN QUARTER FINAL MATCHES TO DETERMINE
SEMI-FINAL CONTENDERS FOR THE
EUROPEAN NATIONS CUP LIVE IN COLOR ON GIANT SCREEN
TWO COMPLETE MATCHES VIA SATELLITE
W.GERMANY vs. ENGLAND / BELGIUM vs. ITALY
I rungtynės: V. Vokietija-Anglija 1 val, P.P.
CLEVELAND ARENA
Visos vietos rezervuotos: \$5, \$6,50, \$8.
Bilietai parduodami Arenoje ir pas Richman's.
(216) 361-3700

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Poeto Stasio Santvaro 70 m. amžiaus sukakties proga gegužės 27 d. So. Bostone, Tautinės S-gos namuose, rengiamas atitinkamos programos literatūros vakaras, kuriame dalyvaus poetas Henrikas Nagys, svečias iš Montrealo ir aktorai Jonas Kelečius ir Stasė Kielaitė-Kelečiuvienė, kurie atvyks iš Chicagos

• Nijolė Diminskaitė pakviesta talkininkauti IV-tosios Tautinių Šokių šventės komitetui paruošiamuose darbuose.

• Korp! Neo-Lithuania šiais metais nuo rugpiūčio mėn. 27 d. iki rusėjo mėn. 4 d. prie Vermonto ruošia iš eilės penkioliką vasaros stovyklą.

Korporantai norintieji stovykloje dalyvauti turi iki gegužės mėn. 20 d. užsiregistruoti pas Vyr. Valdybos išd. Br. Kasakaitį, 7150 So. Spaulding Avenue, Chicago, Ill. 60629, telef. 778-7707 ir įmokėti užstatą 50 dol.

Po gegužės mėn. 20 d. Dirvoje bus paskelbta, ar stovykla įvyks ar ne. Reikia paskubėti užsiregistruoti.

• Kr. Donelaičio Aukštesniosios mokyklos Chicagoje aštuntos klasės mokinių išleidžiamieji egzaminai įvyks gegužės 13 ir 20 dienomis. Tuo pat laiku bus baigiamieji Žemesniosios mokyklos VI-jam skyriui. Visi, egzaminus laikantieji mokiniai, privalo tomis dienomis būti mokykloje. Aštuntokų išleistuvės įvyks gegužės 21 d., sekmadienį Tėvų Marijonų sodyboje, Clarendon Hills.

• Kun. Pranas Rimkus paskirtas Bostono arkivyskupijos laikraščio The Pilot redaktoriumi.

LIETUVIŲ FONDAS AUGA

Long Beach, Calif. apylinkės Lietuvių Fondo įgaliotinis D. Mekišius balandžio 27 d. gavo laišką nuo pažįstamo inž. Gasparo Kazlauskio, gyv. Hollywood, Calif., kuriame rado čekį 500 dol. sumoje ir atvirą laišką Lietuvių Fondui. Laiške rašoma: "Kilniems, kultūriniais, lietuviškiems darbams paremti su malonumu pridedu 500 dol. čekį..."

Čekis ir laiškas persiųstas Liet. Fondui. Inž. G. Kazlauskas visiems lietuviškiems reikalams paremti stambiomis sumomis aukoja. Garbė turėti tokį patriotą lietuvių. Šiame, minint LF dešimtmetį, jei atsirastų tokių asmenų daugiau, kurie įstotų į Liet. Fondą su didesne ar mažesne auka, be abejo milijonas dolerių bus užbaigtas.

D. Mekišius

ATOSTOGOS NEW HAMPSHIRE, CONWAY

Naujas namas (chalet), ant Saco upės kranto. 3 miegamieji, salonas su židiniu, virtuvė ir 1½ vonios. Du balkonai į upės pusę su žavingu reginiu. Švarus vanduo maudytis, grynas pušyno oras.

Teirautis: I. Janukenienė, 54 Bushnell St., Dorchester, Mass. 02124. Tel.: 288-8532.

LAISVĖS ŽIBURIO PASTANGOS

Laisvės Žiburio radijas New Yorke vietoj įprasto metinio parengimo šį pavasarį užsimojo padėti ypatingų pastangų įtaigoti Prez. Nixoną, kad jis savo lankymosi Maskvoje metu išgautų laisvę Simui Kudirkai.

Šis užsimojimas buvo vykdomas įvairiais būdais -- buvo renkami parašai po peticija Prez. Nixonui, Americans for Simas Komiteto vardu, buvo spaudžiami atskirų valstybių seimeliai priimti atitinkamas rezolucijas Kudirkos laisvės reikalui, buvo kontaktuojami Amerikos kongreso nariai siekiant paramos tam projektui ir buvo siekiama išgauti kuo daugiau dėmesio didžiojoje spaudoje Kudirkai ir Lietuvai.

Nors ir nebuvo pilnai atsiiekta to, kas buvo užsimota, tačiau padaryta nepaprastai daug.

Paskutinis šio užsimojimo etapas yra kelionė į Washingtoną ir pasimatymas su Baltųjų Rūmų pareigūnais ir peticijos įteikimas su kongresmanu ar gal ir senatorių palaida.

Parašų po peticija surinkta apie 15,000. Buvo išsiuntinėta išsamūs pranešimai spaudai -- 1,000 laikraščių. Gautomis žiniomis apie 20 laikraščių patalpino įvairaus ilgumo straipsnius primindami skaitytojams, Kudirką, Lietuvą ir pastangas Kudirkos laisvei išgauti. Įdomu pastebėti kad vienas iš tų laikraščių buvo juodukų laikraštis "The Buffalo Criterion", kuris Americans for Simas Kom. laišką ir valdybos adresus patalpino editorialiniam puslapyje. Milijoninio tiražo New Yorko dienraščiai (Daily News ir Long Island Press) patalpino

ilgus stripsnius su nuotraukom. Komiteto nariai pasirodžius straipsniams Amerikos spaudoje buvo kviečiami kalbėti Kudirkos reikalu įvairiose amerikiečių organizacijų susirinkimuose kur buvo išgauta daugiau paramos.

New Yorko ir New Jersey valstijų seimeliai yra priėmę rezolucijas raginančias Prezidentą Kudirkos reikalą iškelti Maskvoje. New Yorko Assemblymanas Fredrick Schmidt daug pasidarbavo šiuo reikalu įvesdamas į New Yorko valstybės seimelį išpūdingą rezoliuciją, kurioje yra paminima visa Kudirkos bylos eiga ir jo šeimos likimas. Svarbu tai, kad šiose rezoliucijose yra pasakyta, kad jas priėmus jos turi būti išsiuntinės Baltųjų Rūmų pareigūnams ir visiems Kongreso nariams. Keiliolika kongresmanų yra parašę asmeniškų laiškus Prezidentui tuo pačiu reikalu. Tokiu būdu spaudimas į Prezidentą buvo

Fredrick D. Schmidt, New Yorko valstijos assemblymanas, daug pasidarbavęs Simo Kudirkos reikalui, kandidatuoja į New Yorko valstijos senatą.

išvystytas įvairiais keliais.

Visos lietuviškos organizacijos ir pavieniai asmenys raginami jungtis į Kudirkos laisvimo pastangas rašant laiškus ir telegramas į Baltuosius Rūmus prašant Prezidentą Kudirkos reikalą iškelti jam lankantis Maskvoje. (12)

• Vytas Radys tvarkys techniškus reikalus amfiteatre Laisvojo Pasaulio Lietuvių IV-tosios Tautinių Šokių šventės metu.

PADĖKA

A. A. JUOZAS VILUTIS

Mano mylimas vyras, sunkios ligos iškankintas, mirė 1972 m. kovo mėn. 25 d. Santa Monica, California ir palaidotas kovo mėn. 27 d. Šv. Kryžiaus kapinėse.

Visa širdimi dėkoju prel. J. Kučingui už lankymą, paguodą ir stiprinimą ligos metu; kun. dr. A. Olšauskui už atlaikytą šv. Mišias ir palydėjimą į kapines; kun. R. Kasponiui už dažną šv. Komunijos atnešimą į namus, už sukalbėjimą rožinio koplyčioje ir prietelišką dalyvavimą laidotuviuose. Nuoširdžiai dėkoju komp. Br. Budriūnui už subtilų palydėjimą vargonais ir jautrią giesmę šv. Mišių metu.

Mano gili padėka priklauso mielai Ant. Lukšienei už jautrų atsisveikinimą su velioniu kapinėse. Nuoširdus ačiū prieteliams; A. Adomėnui ir J. Kutrai už prasmingus ir jautrius žodžius koplyčioje ir prie kapo.

Išskirtina mano padėka Valei Barmienei, A. Adomėnui, Elm. Blynienei, prof. M. Gimbutienei, Grauzinienei ir jos dukrai, Laimutei, E. Gruodienei, prof. K. ir R. Jakobsonams, A. Lukšienei, A. ir J. Kutrams, O. ir And. Mironams, M. Žymantienei bei velionies broliui, Jonui su žmona, Eglei Vilučiams, atvykusiems į laidotuves iš Chicagos.

Visiems pagerbusiems velionį koplyčioje, kalbant rožinį, palydėjusiems į kapines, už šv. Mišių aukas, gėles, pareiškusiems užuojautą žodžiu, laiškais, spaudoje ir už gražų velionies prisiminimą "Drauge", "Dirvoje" ir "Sandaroje" tariau nuoširdų ačiū.

Už išpildymą velionies noro, jautrios širdies lietuviams: A. Adomėnui, K. Barmui, St. Daugėlai, J. Kutrai, dr. A. Milakniui, And. Mironui, H. Misiūnui ir Vyt. Šulaičiui, kurie nešė velionies karstą iki kapo duobės, mano nuoširdi padėka liks širdyje iki gyvenimo pabaigos.

Liūdinti žmona ELENA

Santa Monica, Calif.

A. A.

ONAI PLIOPLIENEI

mirus, sūnums ALBINUI, VALENTINUI ir VACLOVUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

L. J. Česėkai
L. V. Nakrošiai

A. A.

ONAI PLIOPLIENEI

mirus, sūnums ALBINUI, VALENTINUI ir VACLOVUI su šeimomis didžiausme skausme nuoširdžią užuojautą reiškia

S. P. Basčiai
A. J. Puteriai

Brangiai Motulei MONIKAI

Lietuvoje mirus, Jos sūnui bičiuliui

KAZIUI ŽILĖNUI

reiškiame giliausią užuojautą

Stasė ir Petras
Petrušaičiai

Mielam bičiuliui

ANTANUI VASILIAUSKUI

ir šeimai, jo Motinai Lietuvoje mirus, kartu liūdėdami reiškiame nuoširdžią užuojautą

Benjaminas Paulionis
Vladas Blinstrubas
Stasys Astrauskas
Albina ir Vytas
Bakūnai

Brangiai Mamytei Lietuvoje mirus,

VLADEI BUTKIENEI,

šeimai ir artimiesiems giliausią užuojautą reiškia

Dalia ir Jonas
Mažurkai

Mylimai motinai Lietuvoje mirus,

FELICIJĄ IZBICKIENĘ

ir jos šeima nuoširdžiai užjaučia

J. J. L. Narbutai

A. A.

BRONIUI KAVALIŪNUI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą jo broliui ANTANUI ir giminėms

Jonas Šiaučiūnas
ir šeima

DR. VLADUI RAMANAUSKUI

mirus, šeimai ir artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia

Stasys Švedas
ir
Aleksas Siliūnas